

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΣΤ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1979 | ΑΡΙΘ. 8

Ο ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

1. Τὸ ὑπὸ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ὀρισθὲν ἔτος, ὡς ἔτος Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ οὐρανοφάντορος τῆς Ἐκκλησίας Πατρὸς καὶ Ποιμενάρχου, ὡς ἤδη εἰς προηγούμενον ἄρθρον ἐσημειώσαμεν, ἐπὶ τῇ Μνήμῃ τῆς 1600ῆς ἐπετείου τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας αὐτοῦ· τὸ μέγα τοῦτο Ἰωβηλαῖον δίδει ἀφορμὴν, ἐν ἀναφορᾷ εἰς ὅσα ὁ μέγας οὗτος τῆς Οἰκουμένης Διδάσκαλος σοφά, διδακτικὰ καὶ σωτηριώδη κατέλιπε διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ὅπως κατὰ τὰς περιστάσεις ἀντλήσωμεν διὰ πάντα χριστιανὸν ὠφέλιμα καὶ ἐποικοδομητικὰ διδάγματα, μάλιστα δὲ δι' ἡμᾶς τῆς σήμερον ἡμέρας, ὅτε οἱ πάντες ἀντιμετωπίζομεν ἰδεολογήματα καινοφανῆ, ἔωλα καὶ ψευδῆ καὶ ἀνατρεπτικὰ οὐχὶ σπανίως αὐτῶν τούτων τῶν Ἀληθειῶν τῆς Πίστεώς μας! Τῆς Πίστεώς μας εἰς ὅσα αἱ Ἀγίαι Γραφαὶ καὶ μάλιστα τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον διδάσκουσι καὶ ἐντέλλονται πρὸς διασφάλισιν τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ βίου ἡμῶν καὶ πρὸς λύτρωσιν ἡμῶν διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου τῆς προεπαγγελιομένης καὶ τὴν ἰδικὴν μας σωτηριώδη Ἀνάστασιν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ.

2. Περὶ Ἀναστάσεως, λοιπόν, τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ὁ λόγος. Περὶ τῆς ἐνδόξου καὶ λαμπροτάτης ἡμέρας, τῆς μεστῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως διὰ τοὺς χριστιανούς. Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάς τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία τερματίζεται μὲ τὸ ἀνήκουστον «Θεῖον Δράμα» τῆς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καταδίκης τοῦ Θεανθρώπου, στέφεται νῦν

μὲ τὴν ἐνδοξὸν Ἀνάστασιν Του. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἐπισημαίνει ἐπ' εὐκαιρίᾳ εἰς τὰ συγγράμματά του τὴν ἐνδοξὸν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμέραν. Εἰς τὴν Β' Ὀμιλίαν του «Εἰς τὴν Ἑξαήμερον» παραθέτει χωρία τῶν Προφητῶν Ἰωὴλ καὶ Ἀμῶς διὰ νὰ ἀποδείξῃ προφητευομένην τὴν «Ἡμέραν Κυρίου, τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ», ἥτοι τὴν Ἀνάστασιν Του! Καὶ λέγει τὸ τοῦ προφήτου: «Ἴνα τί ὑμῖν ζητεῖν τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου» (Ἀμῶς 5,18); Καὶ ἐν συνεχείᾳ: «Καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς»! Σκότος διὰ τοὺς ἀξίους τοῦ σκότους. Σκότος καὶ ἔρεβος εἶναι διὰ τοὺς ἀπίστους ἢ ἐνδοξος Ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἀμφισβητοῦν οἱ ὀρθολογισταὶ τὸ μέγα θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως. Ἰδέαι πεπλανημέναι· ὕλιστικαὶ θεωρίαι· μωρὰ σοφιστεύματα· ἁμαρτωλὰ πάθη, ἐπισκοτίζουν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ καταπνίγουν τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν τῆς αὐτοπροαιρέτου συνειδήσεως διὰ νὰ κύψωσιν ἐν ταπεινώσει τὴν κεφαλὴν αὐτῶν πρὸ τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς Ἀναστάσεως!

3. «Σκότος» λοιπὸν καὶ «οὐ φῶς» εἶναι ἢ «Ἡμέρα Κυρίου, ἡ μεγάλη καὶ ἐπιφανής»! Καὶ ἰδοὺ πῶς ἐρμηνεύει περαιτέρω τὴν προφητείαν ταύτην ὁ μέγας Πατὴρ. Ἀφοῦ ἐδήλωσε: «Σκότος δέ, δηλονότι τοῖς ἀξίοις τοῦ σκότους», προχωρεῖ εἰς διεύρυνσιν τῆς ἐρμηνείας τοῦ προφητικοῦ χωρίου. Ἐπειδὴ, λέγει, ὁ προφητικὸς λόγος διέγνωσε τὴν ἐνδοξὸν ἐκείνην Ἡμέραν ἀνέσπερον καὶ χωρὶς ἄλλῃ ἡμέ-

ρα νὰ τὴν διαδέχεται καὶ συγχρόνως ἀτελεύτητον τὴν διεκλήρουξε· μάθε, ἐπάγεται ὁ Μέγας Βασίλειος, ὅτι τοῦτο ἐλέχθη «ἵνα μεταφέρῃ τὴν ἔννοιαν τῶν λεγομένων του ὁ προφήτης εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν». Συγχρόνως δὲ «μῖα ν ὠνόμασε τοῦ αἰῶνος τὴν εἰκόνα, τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἡμερῶν, τὴν ὁμήλικα τοῦ φωτός, τὴν ἀγίαν Κυριακὴν, τὴν τῆ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου τιμημένην»! Πρὸς στερῶσιν δὲ τῆς θέσεώς του ὁ Μέγας Βασίλειος προσκομίζει καὶ τὸ τῆς Γεν. 1,5 χωρίον: «Ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μῖα». Διατὶ «μῖα» καὶ οὐχὶ «πρώτη»; Διότι αὕτη εἶναι ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου! Ἐξ οὗ καὶ ὁ Ψαλμωδὸς καλεῖ τὴν ἡμέραν ταύτην «ὄ γ δ ὀ η ν» (Ψαλμ. 6 καὶ 11 τίτλ.), διότι κεῖται ἔξω τοῦ ἐβδοματικοῦ τούτου χρόνου, τοῦ ἀνακυκλουμένου καὶ ἐντὸς ὀρισμένου χώρου κινουμένου. Ἄλλ' ἢ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ ὀρισμένῳ λαμβάνει χώραν, ἀλλ' ὑπέρκειται καὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου. «Μῖα» λέγεται ἢ ἡμέρα Κυρίου, διότι εἶναι μοναδική. Εἶναι αὕτη ἢ ἀπαρχὴ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς καὶ ἡμεῖς θὰ ἀναστηθῶμεν ἐν καινότητι ζωῆς αἰωνίου!

4. «Ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μῖα»! («Ἐσπέρα» ἢ τὴν παροῦσαν ζωὴν ὑποσημαίνουσα. «Πρωΐ», ἢ ἀνατέλλουσα τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ μακαριότητος ἡμέρα, καθ' ἣν τὸ «σκότος» καταλείπεται καὶ τὸ «Φῶς» τὸ ἀληθινὸν καὶ ἀνέσπερον μέλλει νὰ καταϊγάσῃ τὰς ψυχὰς τῶν χριστιανῶν. Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπεύχεται ἐν τέλει ὁ θεῖος Πατὴρ, κατακλείων τὴν περὶ τῆς «Μιᾶς» καὶ μοναδικῆς «ἡμέρας τοῦ Κυρίου», τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ. Ἄλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐν κρίσει δικαία καὶ πάντων ἡμῶν, πιστῶν καὶ ἀπίστων, δικαίων καὶ ἀδίκων, ἀγίων καὶ ἀμαρτωλῶν, πλουσίων καὶ πτωχῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, πάσης φυλῆς, τάξεως καὶ καταστάσεως, δόγ-

ματος καὶ ὁμολογίας, ἵνα κριθῶμεν ἀπαξάπαντες κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν καὶ κατὰ τὴν συνείδησιν ἡμῶν καὶ κατὰ τὴν προαίρεσιν ἡμῶν καὶ κατὰ τὰς γνώσεις ἢ ἀγνοίας ἡμῶν καὶ κατὰ τὴν ἐωσφορικὴν τῆς ὑπεροφίας ὀφρῶν ἡμῶν καὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς καρδίας ἡμῶν. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἢ ἡμέρα τοῦ Φωτός καὶ δι' ἡμᾶς! ἡμέρα εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως διὰ τοὺς τὰ ἔργα τῆς Ἀγάπης ἐν πίστει καὶ ὡς πιστὰ Μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἐν βίῳ ἐπιτελοῦντας. Διὸ καὶ ὁ Μέγας οὗτος Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καισαρέων Ἐκκλησίας καὶ μέγας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ Διδάσκαλος, ἐπεύχεται:

5. «Ὁ δὲ Πατὴρ τοῦ ἀληθινοῦ Φωτός (Ἰω. 1,7), ὁ τὴν ἡμέραν κοσμήσας τῷ οὐρανίῳ φωτί, ὁ τὴν νύκτα φαιδρύνας ταῖς αὐγαῖς τοῦ πυρός, ὁ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος τὴν ἀνάπαυσιν εὐτρεπίσας τῷ νοερῷ καὶ ἀπαύστῳ φωτί, φωτίσειεν ἡμῶν τὰς καρδίας ἐν ἐπιγνώσει τῆς Ἀληθείας, καὶ ἀπόσκοπτον ἡμῶν διατηρήσειε τὴν ζωὴν, παρεχόμενος ἡμῖν ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατεῖν (Ρωμ. 13,13), ἵνα ἐκλάμψωμεν, ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ λαμπρότητι τῶν ἀγίων, εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν»!

Ὁμολογήσωμεν, λοιπόν, καὶ ἡμεῖς τὴν «ἡμέραν Κυρίου», τὴν «μῖαν» καὶ μοναδικήν. Τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ψάλλοντες ἐν πίστει τὸν ἀρχαιότατον τῆς Ἀναστάσεως ὕμνον:

«Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος»!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἀκαδημαϊκός

Ἐπὶ τῇ λαμπροφῶρῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἀναστάσει ὁ Διευθυντὴς τῶν Περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» καὶ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ εὐχονται εἰς ἅπαντας τοὺς ἀναγνώστας πᾶσαν χαρὰν καὶ εὐλογίαν παρὰ τοῦ Ἀναστάντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.
(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως).

Η ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Ἐν πρώτοις λεκτέον, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία στρέφει ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν αὐτῆς πρὸς τὴν σφριγῶσαν νεότητα, διδάσκουσα πρὸς αὐτὴν τὰ σωτηριῶδη διδάγματα τοῦ Χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ κατὰ Θεὸν χρηστή ταύτης διαπαιδαγώγησις. Ἡ κατὰ Θεὸν οἰκονομημένη νεότης, ἀποκτᾶ ὑγιεῖς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις, βάσει τῶν ὁποίων ἐξελισσομένη καλῶς, προοδεύει εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐδοκίμει εἰς τὸν μετέπειτα ἐπαγγελματικὸν καὶ κοινωνικὸν αὐτῆς βίον. Ἡ Ἐκκλησία διὰ τε τῶν παιραινετικῶν αὐτῆς πρὸς τὴν νεότητα ὁμιλιῶν καὶ τῆς ἀγιαστικῆς αὐτῆς πρὸς τὴν τελειοποιεῖ πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς τὴν νεότητα καὶ καθιστᾶ αὐτὴν ἀξίαν τῶν εὐλογιῶν τοῦ Θεοῦ.

Τὸ πρὸς τὴν νεότητα σωτηριῶδες ταύτης ἔργον εἶναι ἀνυπολόγιστου σημασίας καὶ ἀξίας. Αὕτη ἀναγεννώσα τὰς ψυχὰς, ἀγιάζει τὰ μέλη τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας καὶ ὁδηγεῖ αὐτὰ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως. Ἀφ' ἧς στιγμῆς γεννηθῆ ὁ ἄνθρωπος καὶ τύχη τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος, παρακολουθεῖται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τυγχάνει τῶν ψυχοφελῶν αὐτῆς ἐπιδράσεων. Οὕτως ὑποβοηθεῖται ὑπ' αὐτῆς ἡ διάπλασις καὶ ἀνατροφή τῶν παιδῶν, τὴν ὁποίαν ὀφείλουσαν νὰ ἐκτελοῦν οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες αὐτῶν.

Ὁμολογουμένως μέγα καὶ λίαν ἀξιόλογον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν νεότητα ἐπιτελούμενον ἠθοπλαστικὸν ἔργον. Ἀπὸ παιδαγωγικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἐπόψεως κρίνεται ἄριστον. Περὶ τῆς ἀνυπολόγιστου ἀξίας του ἐξεφράσθησαν κατὰ καιροὺς διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες, παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, ψυχίατροι, κοινωνιολόγοι καὶ πολλοὶ ἄλλοι, κρίναντες ὡς ἀπαραίτητον εἰς τὴν πρὸς τοὺς παῖδας παρεχομένην ἀγωγὴν τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἠθροσκευτικοῦ παράγοντος.

Περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν νεότητα ἐγράψαμεν ἄλλοτε, ἐκθέσαντες συνοπτικῶς ἐν εἰδει σχεδιαγράμματος ὅσα δύνανται εὐχερῶς νὰ ἐπιτελεσθοῦν πρὸς αὐτήν¹, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ ἡμῶν «Ἐξομολογητικὴ» περιελάβομεν ἱκανὰ περὶ αὐτοῦ².

1. Τίτου Ἐμμ. Ματθαϊάκη, Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου. Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν νεότητα. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθῆναι 1975.

2. Τίτου Ἐμμ. Ματθαϊάκη, Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου. Ἐξομολογητικὴ. Ἐκδόσις Δευτέρα ἐπισημμένη. Ἀθῆναι 1976, σελ. 441-540.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀναντίρρητον γεγονός εἶναι, ὅτι ὅσοι τυχοῦν ἐτυχον κατὰ τε τὴν παιδικὴν καὶ ἐφηβικὴν ἡλικίαν αὐτῶν τῶν ψυχοφελῶν ἐπιδράσεων τῆς Ἐκκλησίας, αὐτοὶ τὰ μέγιστα ὠφελήθησαν πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς, ἀναπτύξαντες ἐν αὐτοῖς χρηστοὺς χαρακτῆρας. Ἡ ἐντιμότης καὶ εὐσυνειδησία, ἡ εὐκρίνεια καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ χαρακτῆρος, ἡ σύνεσις καὶ σωφροσύνη, εἶναι χριστιανικαὶ ἀρεταί, παρατηρούμεναι εἰς θεοσεβεῖς ἄνθρώπους, διότι ἡ ἠθικὴ στηρίζεται ἐπὶ τῆς θρησκείας. Ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ τῆς τελείας θρησκείας, τῆς ἐξ ὑπερφυσικῆς ἀποκαλύψεως δοθείσης εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, Σωτὴρ πάσης ἀνθρωπίνης ψυχῆς, διδάσκει τὸν τέλειον ἠθικὸν Νόμον Αὐτοῦ, διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ ὁποίου προάγεται καὶ τελειοῦται κατὰ Θεὸν πᾶς πιστεύων καὶ ἀκολουθῶν Αὐτόν.

Διὰ ταῦτα ἡ βοήθεια τὴν ὁποίαν προσφέρει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεότητος εἶναι ἀνυπολόγιστου ἀξίας καὶ σπουδαιότητος, ἀρκεῖ μόνον νὰ κατανοηθῆ καὶ ἐκτιμηθῆ δεόντως τὸ ψυχοσωτήριον ταύτης ἔργον παρὰ πάντων, μάλιστα δὲ ὑπὸ γονέων καὶ διδασκάλων τῶν παιδῶν καὶ ἐφήβων. Λέγομεν δὲ τοῦτο ἐπειδὴ οὐχὶ πάντοτε ἀναγνωρίζεται ἡ ἀξία τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν παρεχομένην εἰς τοὺς παῖδας καὶ ἐφήβους ἀνατροφήν καὶ ἀγωγὴν, οὐδὲ ἐπιζητεῖται ἡ συμμετοχὴ εἰς αὐτὰς τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, καίτοι εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὰ τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τῆς ψυχοφελοῦς ταύτης ἐπιδράσεως.

Ἡ κατὰ τὴν σύγχρονον δὲ ἐποχὴν παρατηρούμενη ἀποστασία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τῆς πλειονότητος τῆς νεότητος χαρακτηρίζεται, ὡς μεταπολεμικὸν φαινόμενον. Οἱ πόλεμοι, ἡ ξενικὴ κατοχὴ, αἱ διαταραχαὶ τῆς κοινωνίας καὶ τὸ ἐπιπολάζον ἐν αὐτῇ παντοειδὲς κακόν, συνετέλεσαν εἰς τὴν παρέκκλισιν τῆς νεότητος ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς. Πράγματι δὲ ἡ ἐπίδρασις ἐπ' αὐτῆς τοῦ κακοῦ περιβάλλοντος ἐντὸς τοῦ ὁποίου αὕτη ζῆ καὶ κινεῖται, ἡ ἔλλειψις καλῆς ταύτης ἀνατροφῆς, ἡ ἐπήρεια ἐπ' αὐτῆς τῶν ὑλιστικῶν καὶ ἀντιθροσκευτικῶν θεωριῶν, ἡ παρατηρούμενη ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαφθορὰ τῶν ἠθῶν, συνετέλεσαν εἰς τὴν ῥοπὴν πολλῶν νέων εἰς τὸ κακόν. Ἡ ἀσύδοτος ἐλευθερία εἰς πολλοὺς νέους, ἡ ἀπειθεια αὐτῶν πρὸς πᾶσαν παραδεδεγμένην ἀρχὴν τῆς ἠθροσκείας καὶ τῆς ἠθικῆς, ὡς καὶ ἡ ἀναστροφή τούτων μετὰ κακοποιῶν ἀνθρώπων, ἐπηύξησαν κατὰ πολὺ τὴν ἐγκληματικότητα τῶν ἀνηλίκων καὶ κατέστησαν αὐτὴν λίαν ἐπι-

κίνδυνον εἰς τὴν κοινωνίαν. Οὕτως ἐμφανίζεται αὐτὴ ὡς μέγα καὶ σοβαρὸν κοινωνικὸν πρόβλημα, εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὁποίου ἀσχολοῦνται πολιτικά, ἀστυνομικά καὶ δικαστικά ἄρχαι. Παρ' αὐτῶν ἐξετάζονται ἐπισταμένως τὰ προκαλοῦντα τὴν ἐγκληματικότητα αἷτια, ὡς καὶ τὰ μέσα τῆς ἀποτελεσματικότερας ἀντιμετώπισεως αὐτῆς. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας ἐκδήλωσις ἀμερίστου διαφέροντος ἐν προκειμένῳ πρὸς περιστολὴν ἀφ' ἐνὸς τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἀνάηψιν καὶ σωτηρίαν τῶν ἐγκληματῶν ἀνάντων ἐξ αὐτῶν. Διὰ ταῦτα πραγματευόμεθα ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ περὶ τῆς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἀντιμετώπισεως τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων, ἐκθέτοντες ὅσα δύνανται παρ' αὐτῆς νὰ ἐκτελεσθοῦν διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ.

Α'

1) Γνωσῖσις ὑπὸ τῶν Κληρικῶν παντὸς στοιχείου εἰς τὴν Ἐγκληματολογικὴν Κοινωνιολογίαν: Ἐν αὐτῇ γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων. Ἐφ' ὅσον δὲ Κληρικοὶ θὰ ἐπελαμβάνοντο παραλλήλως πρὸς ἄλλους παράγοντας τῆς Πολιτείας τῆς συστηματικῆς ἀντιμετώπισεως τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων, ἀσφαλῶς ἐπεβάλλετο προηγουμένως ν' ἀποκτήσωσι σχετικὰς περὶ Ἐγκληματολογίας γνώσεις.

Ἡ Ἐγκληματολογία εἶναι ἐπιστῆμη σχετικῶς νέα, εἶναι δ' ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ἐπιστῆμη τοῦ μέλλοντος. Ἐγενήθη οὐσιαστικῶς κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐκ τῆς ἀνάγκης ἀνανεώσεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὅπερ, ὡς ἐλέχθη, ἐν τῇ κατὰ τοῦ ἐγκλήματος πάλῃ αὐτοῦ ἠτύχησε· αἱ ρίζαι ὅμως αὐτῆς εἶναι παλαιόταται ἐξικνούμεναι εἰς τὰς ιδέας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων σοφῶν. Εἰς τὴν γένεσιν αὐτῆς συνέβαλον ἄνδρες πεφωτισμένοι, ποικίλης ἐπιστημονικῆς προελεύσεως καὶ ἐθνικότητος, ὡς ὁ Βέλγος φυσιοδίφης Quetelet, ὁ Ἰταλὸς ἰατροφιλόσοφος Καϊσαρ Lombroso, ὁ Γερμανὸς ψυχίατρος Γουσταῦος Aschaffenburg, ὁ Αὐστριακὸς νομικὸς Ἰωάννης Gross, οἱ Ἰταλοὶ Ἐρρῖκος Ferrri καὶ Παραῆλ Gorofalo, ὁ Γερμανὸς νομικὸς καὶ ἐγκληματολόγος Ἐδμόνδος Mezger, ὁ Ἀγγλὸς Ἰωάννης Howard, καὶ ἄλλοι πολλοί.

Θεμελιωτῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐγκληματολογίας εἶναι ὁ Κωνσταντῖνος Γ. Γαρδικας, καθηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, ἐπὶ μακρὸν διατελέσας διευθυντῆς τῶν ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους καὶ ἰδρυτικὸν μέλος τῆς Διεθνοῦς Ἀστυνομίας Καταδιώξεως (INTERPOL). Οὗτος ἐδίδαξεν ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ Ἐγκληματολογίαν ἐπὶ τριάκοντα ὀκτὼ συναπτά ἔτη (1930-1968), ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς μακρὸν πορευομένη ὄλων σχεδὸν

τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν τῆς Εὐρώπης, εἶχεν εἰσαγάγει ἐπισήμως τὸ μάθημα, ἰδρύσασα ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἰδίαν ἔδραν αὐτοτελῆ ἐκτακτὸν μὲν ἀρχικῶς, τακτικὴν δὲ κατόπιν (1938). Κύριον αὐτοῦ ἔργον εἶναι τὸ περισπούδαστον τρίτομον σύστημα τῆς Ἐγκληματολογίας³.

Ἡ Ἐγκληματολογία ἐξετάζει τὰ αἷτια ἢ τοὺς παράγοντας τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τὰ μέσα πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς⁴.

3. Ἰωάν. Μιχ. Δασκαλοπούλου, Στοιχεῖα Ἐγκληματολογίας. Ἀθῆναι 1972, σελ. 4-5.

4. Γεωργ. Ἀρ. Κανάτσιου, Ἐγκληματολογία (Πανεπιστημιακὰ παραδόσεις). Ἐκδόσεις Τετάρτη. Θεσσαλονίκη, σελ. 1. Κων. Γ. Γαρδικας, Ἐγκληματολογία. Τόμος Α', Ἀθῆναι 1968. Τόμος Β', Ἀστυνομική. Τόμος Γ', Σωφρονιστική. Ἰωάννου Μιχ. Δασκαλοπούλου, Στοιχεῖα Ἐγκληματολογίας. Τόμος πρῶτος. Γενικὴ Ἐγκληματολογία. Τεύχος πρῶτον. Ἡ φύσις τοῦ ἐγκλήματος. Ἀθῆναι 1972. Μενελάου Ν. Μπακατσούλα, Γενικὰ Ἀρχαὶ Σωφρονιστικῆς. Ἀθῆναι 1971. Ν. Ἀνδρουλάκη, Ποινικὸν Δίκαιον. Ἡλ. Γάφου, Ποινικὸν Δίκαιον ἐν τῷ περιοδικῷ «Ποινικὰ Χρονικά», τόμ. α', 1951, σελ. 507 ἐπ. Α. Ζησιάδου, Ποινικὸν Δίκαιον. Τόμος α', (γενικὸν μέρος), 1971. Ἀλεξ. Κατσαντώνη, Ποινικὸν Δίκαιον. Γενικὸν Μέρος. Τόμ. Ι, τεύχος α'. Ἀθῆναι 1969. Δ. Καρανίκας, Σωφρονιστική, 2 τόμοι. Θεσσαλονίκη 1948 καὶ 1950. Μιχ. Στριγγάρη, Ψυχιατροδικαστική. Ἀθῆναι 1947. Τοῦ Αὐτοῦ, Παρορμητικὰ Ἐγκλήματα. Ἀθῆναι 1941. Χαρ. Τζωρτζοπούλου, Ἐγχειρίδιον τοῦ Οὐσιαστικοῦ Ποινικοῦ Δικαίου. Τόμ. α', 1936. Τίτου Ἐμμ. Ματθαίου, Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου. Ἐξομολογητική. Ἐκδόσεις Δευτέρα ἐπιτηχημένη. Ἀθῆναι 1976, σελ. 897-899. Τοῦ Αὐτοῦ, Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Κληρικοῦ πρὸς τὰς ἐγκληματικὰς φύσεις καὶ τοὺς ἐν φυλακαῖς. Ἀθῆναι 1940. Τοῦ Αὐτοῦ, Τὸ πῶς δύστροπο παιδί τοῦ πατρὸς Φλάνναγκαν. Περιοδικὸν «Λυχνία». Ἀθῆναι 1947. Τοῦ Αὐτοῦ, Ἐπέκτασις τῆς μυστικῆς ζωῆς εἰς πεφυλακισμένους. Ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ «Ἡ μυστικὴ ζωὴ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας». Ἀθῆναι 1976, σελ. 137-148. Μίνωος Ε. Πόθου, Ἐγκληματικὰ Περιοχὰ καὶ Συμμοριαὶ Ἀνηλίκων (Ἐθνικὸν Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν). Ἀθῆναι 1971. Δ. Γ. Τσαούση καὶ Ε. Κορρέ-Grueger, Ἡ ἐγκληματικότης τῶν ἀνηλίκων εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς πρωτεύουσας. Ἀθῆναι 1974. Κ. Καλλιὰ, Ἡ ἐγκληματικότης καὶ ἰδίαι τῶν ἀνηλίκων. Ἀθῆναι 1951. Σπ. Παξινοῦ, Ἐγκλημα, Κοινωνία, Ἀστυνομία. Ἀθῆναι 1940. Ἐγκληματολογικὴ Στατιστικὴ ἔτους 1958. Ἀθῆναι 1961. Προκοπίου Παπαθεοδώρου, Ἀρχιμανδρίτου. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ὁρηκευτικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Φυλακῶν καὶ Ἀναμορφωτικῶν Καταστημάτων. Ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ ἀγωγὴ τῶν ἐν φυλακαῖς. «Ἐκκλησία». Ἀθῆναι 1947, σελ. 297-299 καὶ 313-314. Τοῦ Αὐτοῦ, Ἡ Ἐκκλησία ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ τοῖς ἀναμορφωτικοῖς καταστήμασι. «Ἐκκλησία». Ἀθῆναι 1958, σελ. 451. 1950, σελ. 9-10, 24-26, 43-45, 62-64. Τοῦ Αὐτοῦ, Ἡ Ἐκκλησία ἐν ταῖς φυλα-

Διὰ τὴν σπουδὴν λοιπὸν τῆς Ἑγκληματολογικῆς Κοινωνιολογίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν γένει καλὴν καὶ ἀρτιὰν μόρφωσιν τῶν Κληρικῶν ἐνδείκνυται πρὸ πάσης σοβαρᾶς ἐκ μέρους αὐτῶν ἀναλήψεως ἐργασίας ἀντιμετωπίσεως τοῦ ἐγκλήματος, ἢ σύστασις καὶ λειτουργία Σχολῆς μονοετοῦς ἢ διετοῦς φοιτήσεως αὐτῶν. Αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ συσταθῆ παρα τῆ ἔδρᾳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ χρονικὰς περιόδους, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐκαλοῦντο νὰ παρακολουθήσουν εἰδικὰ μαθήματα ἱερεῖς ἐκ περιτροπῆς ἐξ ὄλων τῶν Μητροπόλεων, ἐπιλεγόμενοι ἐκ τῶν πλέον καταλλήλων ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων αὐτῶν Ἐπισκόπων. Εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν προπαιδεύονται ἱερεῖς προοριζόμενοι νὰ καταλάβωσιν ἱερατικὰς θέσεις μονίμων ἱερέων ἐν φυλακαῖς, ὡς καὶ ὅσοι ἄλλοι πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τοιαύτης φύσεως ἱερατικὰς ἐξορμήσεις. Ἀλλαχοῦ λαμβάνεται πρόνοια μορφώσεως ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας εἰς θέματα ἱεραποστολῆς⁵. Οἴκοθεν νοεῖται,

καὶς. «Ἐκκλησία» 1959, σελ. 145-146. Τοῦ Αὐτοῦ, Μία σταυροφορία. «Ἐκκλησία» 1959, σελ. 159-161. Τοῦ Αὐτοῦ, Τὸ φυλακισμένο παιδί. «Ἐκκλησία». Ἀθῆναι 1946, σελ. 80-82.

Barnes Harry E. and Teeters Nesley K. New Horizons in Criminology, 3η ἔκδοσις, Englewood Cliffs, N. I. 1959.

Bloch H. A. and Flynn F. T. Delinquency: The Juvenile Offender in America to-day, New York, 1956.

Cloward R. and Ohlin L. Delinquency and Opportunity. London 1961.

Cohen A. Deligent Boys: The Culture of the Gang. New York, 1955.

Jones Howard. Crime and the Penal System, ἔκδ. 2α, London, 1962.

Mannheim H. Comparative Criminology, τόμ. I καὶ II London, 1965.

Morris T. The Criminal Area, London, 1957.

Morse Mary, The Unattached, Penguin, 1965.

Turner M. Lloyd. Ship without sails, London, 1953.

West D. J. The Young Offender. Penguin, 1967.

Whyte Foote W. Street Corner Society. 2 ἔκδ. Chicago, 1955.

Sutherland Ed. and Cressey D. Principles of Criminology. 6 ἔκδοσ. Chicago, 1960.

Yablonski Lewis. The Violent Gang, Penguin, 1967.

5. A. study guide. Justice and the prisoned. (Statement Background Paper 184 th General Assembly (1972). The United Presbyterian Church, U.S.A. Church and Society. The Program Agency the United Presbyterian Church, U.S.A. New York, N.Y. George C. Kandle and Henry H. Cassler. Ministering to prisoners and their

ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν διδάσκονται μαθήματα ὑπὸ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς καὶ ὑπὸ τινῶν δικαστικῶν, ἀστυνομικῶν ἢ καὶ ἄλλων εἰδικῶς ἀσχολουμένων περὶ τὴν Ἑγκληματολογικὴν Κοινωνιολογίαν, Ψυχολογίαν, Παιδαγωγικὴν, Ψυχιατρικὴν κ.λ.π.

Ἡ ἐνασχόλησις τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας περὶ τὴν ἐγκληματικότητα τῶν ἀνηλίκων ἐμπέπει εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν. «Ὅτι ὑπάρχουν ἐν τῇ κοινωνίᾳ «κακῶς ἔχοντες» συνιστᾷ αὐτοῖς τὸ καθήκον τῆς ἀναζήτησεως καὶ σωτηρίας αὐτῶν. Ὁ σοβαρὸς αὐτὸς λόγος καθιστᾷ ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν καὶ διοργάνωσιν ἱεραποστολικῶν ἐξορμήσεων πρὸς ἀναζήτησιν τῶν παρεκτρεπομένων καὶ ὑποπιπτόντων εἰς βαρῆα ἁμαρτήματα ἀνθρώπων. Ἐξ ἄλλου τὴν τοιαύτην ἀποστολὴν τῶν ποιμένων ἐπιβάλλει καὶ ὁ λόγος τῆς προφυλάξεως τῶν ὑγιῶν μελῶν τῆς κοινωνίας ἀπὸ πάσης τῶν κακῶν ἀτόμων ἐπιρροῆς, δεδομένου ὄντος ὅτι οὗτοι ἐμμένοντες εἰς τὴν κακίαν, διασαλεύουν τὴν τάξιν τῆς κοινωνίας καὶ ἐπιφέρουν μεγίστην πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν διάβρωσιν εἰς αὐτήν. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τυχόν ἀφεθῶσιν οἱ κακοὶ καὶ πονηροὶ ἄνθρωποι ἀσύδοτοι καὶ ἐντελῶς ἐλεύθεροι εἰς τὴν διάπραξιν ἐγκληματικῶν πράξεων, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐπέλθῃ πλήρης διάλυσις καὶ ὀλοσχερὴς καταστροφή τῶν πάντων ἐν τῇ κοινωνίᾳ. «Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσι ἐπὶ τὸ χειρὸν, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι»⁶.

Ἡ πρὸς τοὺς «κακῶς ἔχοντες» ἐκδήλωσις διαφέροντος καὶ ἀγάπης ἐκ μέρους τῶν ποιμένων στηρίζεται εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Οἷαν μέθοδον ἠκολούθησεν ὁ Κύριος πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἐφαρμόζουν καὶ οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας. Πρωτίστως πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς «κακῶς ἔχοντας» ἐκτείνουν τὰ σωτηριώδη αὐτῶν δίκτυα. Ὁ Χριστὸς κατ' ἐπανάληψιν συνέστησε τοῖς μαθηταῖς Αὐτοῦ τὸ καθήκον τοῦτο. «Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ δι-

families. Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, N. J. 1968. Dr. Russel L. Dicks. Principles and Practices of Pastoral Care. J. Arthur Hoyles. Religion in Prison. London: The Erworth Press 1955. By the same. The treatment of the Young Delinquent. 1956. By the same. I was in prison. The Methodist Church. Home Mission Department. Westminster, November, 1969. Rev. Baden P. H. Ball. Prison was my parish. Melbourne: London: Toronto, 1956.

6. Β' Τιμ. 3,13-14.

ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΜΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ 4ον Μ. Χ. ΑΙΩΝΑ

Εἰς τὸ διδύμιον τοῦ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΑΙ-
ΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ὁ Καθηγητὴς Παν.
Τρεμπέλας παρατηρεῖ ὅτι αἱ πρὸ ἐτῶν ἀνακαλυφθεῖ-
σαι Κατηχητικαὶ Ὁμιλίαι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ
Χρυσόστομου¹ δημιουργοῦν ἐρωτήματα τινα σχετικῶς
μὲ τὰς προβαπτισματικὰς κρίσεις τὰς ὁποίας περιγρά-
φει ὁ ἱερός πατήρ.

Συγκεκριμένως, εἰς τὴν Δευτέραν Κατηχητικὴν
Ὁμιλίαν, ἐκφωνηθεῖσαν εἰς Ἀντιόχειαν κατὰ πάσαν
πιθανότητα τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν τοῦ ἔτους 388²,
ἀναφέρει ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὅτι τοῦ βάπτισματος
προηγουμένου δύο κρίσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία ἦτο με-
τωπικὴ καὶ ἢ ἑτέρα ὀλόσωμος. Ἐρωτᾷ δὲ ὁ ἀείμνη-
στος Καθηγητὴς εἰς τὸ περισπούδαστον διδύμιον τοῦ ἐάν
ἐχρησιμοποιεῖτο κατ' αὐτὰς τὸ ἐπορικιστὸν ἔλαιον ἢ
αὐτὸ τοῦτο τὸ μύρον³.

1. Ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Σταυρονικήτα
τὸ ἔτος 1955 ὑπὸ τοῦ Α. Wenger καὶ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ
τοῦ ἴδιου εἰς τὴν Γαλλικὴν σειρὰν πατερικῶν κειμένων: Jean
Chrysostome, Huit Catéchèses Baptisma-
les. Sources Chrétiennes, τόμ. 50.

2. J. Quasten, Patrology, (Utrecht: Spectrum,
1963), τόμ. III, σελ. 452.

3. Παν. Τρεμπέλας, Λειτουργικοὶ Τύποι Αἰ-
γύπτου καὶ Ἀνατολῆς, (Ἀθῆναι: 1961), σελ.
273-75.

δάσκαλος ὑμῶν; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκού-
σας εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν ἔχου-
σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ
κακῶς ἔχοντες. πορευθέντες δὲ
μάθετε τί ἐστὶν ἔλεον θέλω καὶ
οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι
δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς με-
τάνοιαν⁷.

«Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ζητῆσαι καὶ σῶ-
σαι τὸ ἀπολωλός⁸.

Ἐπειδὴ οἱ τὰ βαρῆα ἁμαρτήματα διαπράττοντες,
πολλῶ δὲ μᾶλλον οἱ ἐγκληματοῦντες, οὐχὶ πάν-
τοτε προσέρχονται αὐτοβούλως εἰς τὸ Μυστήριον τῆς
Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, οὐδὲ ἐκδηλοῦν εἰλικρινῆ

Ὁ γράφων πιστεύει ὅτι ἐχρησιμοποιεῖτο μύρον καὶ
ὄχι ἐπορικιστὸν ἔλαιον. Πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ δὲ θὰ
ἐπικαλεσθῆ τὴν μαρτυρίαν καὶ ἄλλων σχετικῶν κει-
μένων τῆς αὐτῆς μετὰ τὸν Χρυσόστομον περιόδου, προ-
ερχομένων ἐκ τοῦ αὐτοῦ λειτουργικοῦ χώρου. Τοιοῦ-
του εἶδους κείμενα εἶναι αἱ Κατηχητικαὶ Ὁμιλίαι τοῦ
Θεοδώρου τοῦ Ἐπισκόπου Μοφουεστίας. Αἱ ἐν λόγῳ
Ὁμιλίαι ἐξεφωνήθησαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μεταξὺ
τῶν ἐτῶν 388 καὶ 392, ὅταν ἀκόμη ὁ Θεόδωρος ἦτο
πρεσβύτερος⁴. Δυστυχῶς τὸ Ἑλληνικὸν πρωτότυπον
δὲν διεσώθη· διεσώθη μόνον Συριακὴ μετάφρασις τοῦ
πρώτου ἡμίσεος τοῦ 5ου αἰῶνος, ἣτις ἀνευρέθη εἰς
συριακὸν χειρόγραφον τοῦ 17ου αἰῶνος ὑπὸ τοῦ Α.
Mingana τὸ ἔτος 1932. Πρόκειται περὶ ἀξιολό-
γων κειμένων.

Ἀφοῦ, λοιπόν, οἱ ἀνωτέρω δύο συγγραφεῖς ἐκπρο-
σωποῦν τὴν αὐτὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, δυνά-
μεθα νὰ προδῶμεν εἰς παράθεσιν καὶ σύγκρισιν πλη-
ροφοριῶν, σχετικῶν μετὰ τὸ θετὸν πρόβλημα, προερχο-
μένων ἐκ τῶν Κατηχητικῶν τῶν Ὁμιλιῶν.

Γράφει λοιπόν ὁ θεῖος Χρυσόστομος εἰς τὴν Δευ-
τέραν Κατηχητικὴν Ὁμιλίαν του, σχετικῶς μετὰ τὴν
πρώτην κρίσιν, ἣτις ἐγένετο εἰς τὸ μέτωπον τοῦ φωτι-
ζομένου εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόταξιν καὶ σύνταξιν: «Ἔλτα

4. J. Quasten, Μνημ. ἔργον, σελ. 409.

μετάνοιαν καὶ τελείαν ἀποστροφὴν πρὸς τὸν πρότε-
ρον ἐγκληματικὸν καὶ ἁμαρτωλὸν αὐτῶν βίον, ἀλλ'
ἐξακολουθοῦν παραμένοντες ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, διὰ ταῦ-
τα ἐπιβάλλεται ἡ ἀναζήτησις καὶ σωτηρία αὐ-
τῶν. Ἐντεῦθεν ὁ Χριστὸς συνέστησεν εἰς τοὺς μαθη-
τὰς Αὐτοῦ, ὅπως πορευθῶσι καὶ ἀναζητήσωσι τὰ
ἀπολωλότα πρόβατα. «Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄ-
χλους ἐσπλαχνίσθη περὶ αὐτῶν,
ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρρι-
μένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
μένα. τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ
δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν
τοῦ Κυρίου ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργά-
τας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ⁹.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ πρ. Παραμυθίας ΤΙΤΟΣ

7. Ματθ. 9,10-13.

8. Λουκ. 19,10.

9. Ματθ. 9,36-38.

μετὰ τὴν συνθήκην ταύτην καὶ τὴν ἀποταγὴν καὶ τὴν συναγῆν, ἐπειδὴ ὁμολόγησας τὴν δεσποτείαν καὶ διὰ τῶν τῆς γλώττης ρημάτων συνετάξω τῷ Χριστῷ, λοιπόν ὡς στρατιώτην καὶ εἰς τὸ στάδιον καταλαγέντα τὸ πνευματικόν, ἀλείφει ἐπὶ τοῦ μετώπου τῷ μύρω τῷ πνευματικῷ, τὴν σφραγίδα ἐπιθεῖς καὶ λέγων· Ἐπίκειται ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος⁵. Ὀλίγον δὲ κατωτέρω ἀναφέρεται ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὴν δευτέραν προβαπτισματικὴν χρίσιν, ἣτις ἐγένετο εὐθὺς πρὸ τοῦ βαπτίσματος εἰς ὄλον τὸ σῶμα: «Εἶτα μετὰ τοῦτο κατὰ τὸν τῆς νυκτὸς καιρὸν ὀλόκληρον ἀποδύσας τὸ ἱμάτιον καὶ καθάπερ εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν εἰσάγειν μέλλων διὰ τῶν τελουμένων οὕτως ἅπαν τὸ σῶμα ἀλείφεται παρασκευάζει τῷ ἐλαίῳ ἐκεῖνον τῷ πνευματικῷ ὥστε ἅπαντα τὰ μέλη διὰ τῆς ἀλοιφῆς τειχισθεῖναι καὶ ἀχειρώτα γενέσθαι τοῖς παρὰ τοῦ ἐναντίου πεμπομένοις δέλεσι»⁶.

Ὁμοίως περὶ δύο προβαπτισματικῶν κρίσεων ὁμιλεῖ καὶ ὁ Θεόδωρος. Εἰς τὴν 13ην Κατηχητικὴν Ὁμιλίαν του, ὅπου περιγράφει τὰ πρὸ τοῦ βαπτίσματος τελούμενα, λέγει τὰ ἑξῆς σχετικῶς μετὰ τὴν πρώτην προβαπτισματικὴν χρίσιν: «Ὅταν, λοιπόν, κἀνῆς τὰς ὑποσχέσεις σου καὶ τὰς συνθήκας σου, (σημ. αἱ ὁποῖαι προηγούντο τῆς ἀποτάξεως) ὁ ἱερεὺς πλησιάζει πρὸς σέ φέρων οὐχὶ τὴν συνήθη περιβολήν, ἢ τὸ ἐνδυμα μετὰ τὸ ὅποιον ἦτο κεκαλυμμένος πρὶν, ἀλλὰ ἐνδεδυμένος στολήν ἐκ καθαροῦ καὶ ἀπαστράπτοντος λινοῦ ὑφάσματος, τοῦ ὁποῖου ἢ περιχαρῆς ἐμφάνισις ὑποδηλοῖ τὴν χαρὰν τοῦ κόσμου πρὸς τὸν ὅποιον θὰ μεταβῆς εἰς τὸ μέλλον, καὶ τὸ λαμπρὸν χρώμα τοῦ ὁποῖου προσδιορίζει τὴν ἰδικὴν σου λαμπρότητα ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ, ἐνῶ ἡ καθαρότης του ἐμφαίνει τὴν εὐμάρειαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου κόσμου... Καὶ σὲ σφραγίζει εἰς τὸ μέτωπόν σου μετὰ τὸ ἄγιον Χρῆμα καὶ λέγει: Ἐπίκειται ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»⁶.

Εἶναι προφανές καὶ ἐκ τῶν δύο συγγραφέων ὅτι ἡ πρώτη ἐπὶ τοῦ μετώπου προβαπτισματικὴ χρίσις ἐγένετο διὰ τοῦ ἁγίου Χρίσματος. Κατ' αὐτὴν ἐνετυπώθη εἰς τὸ μέτωπον τοῦ βαπτισθησομένου ἡ «σφραγίς», ἣτις εἶχε σπουδαιότητα θέσιν εἰς τὴν ὅλην διαδικασίαν τῆς βαπτίσεως. Τὸ ὅτι ἐγένετο ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς χρήσεως μύρου ἐπιμαρτυροῦν καὶ ἄλλαι πηγαί, ὅπως αἱ Ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ (Ζ. 22, 2. 3), αἱ Κατηχήσεις τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων καὶ ὁ ψευδο-Διονύσιος, μετὰ τὴν βασικὴν διαφορὰν θε-

δαίως ὅτι αὐταὶ τοποθετοῦν τὴν ἐπίδοσιν τῆς «σφραγίδος» εὐθὺς μετὰ τὸ βάπτισμα⁷.

Ἀμφότεροι οἱ συγγραφεῖς, Χρυσόστομος καὶ Θεόδωρος, ἀποδίδουν εἰς τὴν ἐν λόγῳ χρίσιν μεγάλην προστατευτικὴν δύναμιν κατὰ τῶν δαιμόνων. Κατὰ δὲ τὸν Θεόδωρον ἡ σφραγίς αὕτη δὲν εἶχε μόνον προστατευτικὸν χαρακτήρα, ἀλλὰ ἦτο συγχρόνως καὶ σημεῖον ἀναγνωρίσεως τοῦ χρισθέντος, ὅστις ἤδη συγκατελέγετο μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τοῦ οὐρανοῦ βασιλέως⁸. Ἀναφέρεται δὲ ὁ Θεόδωρος εἰς τὴν συνήθειαν τῶν ποιμένων, οἱ ὅποιοι σφραγίζουσι τὰ ζῶα τῆς ποιμένης των διὰ τὰ ἀναγνωρίζουσι, καθὼς καὶ εἰς τὴν συνήθειαν τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχὴν ἔγραφον εἰς τὰς χεῖρας των, διὰ τῆς μεθόδου τοῦ τατουάζ, τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγῶν ἐν συντήρει⁹.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Θεόδωρος ἀναφέρει μίαν λεπτομέρειαν, ἣτις δὲν ἀναφέρεται οὔτε ὑπὸ τοῦ Χρυσόστομου, οὔτε καὶ ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου. Γράφει, δηλαδή, ὅτι μετὰ τὴν πρώτην χρίσιν ὁ ἀνάδοχος ἐτοποθετεῖ λινὸν «ὠράριον» ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ χρισθέντος, καὶ τὸν ἀνεσθήκωνε, δεδομένου ὅτι οὗτος εὐρίσκατο γονυπετῶν καὶ ἀνυπόδητος, φέρων σάκκον ἀντὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χιτῶνος, τὸν ὅποιον εἶχεν ἀποθέσει πρὶν ἀρχίσει ἡ ἀπόταξις. Ἡ γονυκλισία ἦτο σύμβολον, κατὰ τὸν Θεόδωρον, τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ σάκκος τῆς δουλείας τοῦ διαδόλου. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου ἀνύψωσις ἐσήμαινε τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος, τὸ δὲ ὠράριον ἦτο σύμβολον τῆς ἐλευθερίας πρὸς τὴν ὁποῖαν ἐκαλεῖτο ὁ πρὸς βάπτισιν πορευόμενος¹⁰.

Εἰς τὴν ἐπομένην τοῦ Ὁμιλίου ὁ Θεόδωρος ὁμιλεῖ περὶ τῆς τελετῆς τοῦ βαπτίσματος, ἣτις, ὡς γνωστὸν, ἐγένετο τὴν νύκτα τοῦ Μ. Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα, ἐνῶ ἡ ἀπόταξις, ἡ σύνταξις καὶ ἡ πρώτη χρίσις ἐγένοντο εἰς τὴν Ἀντιόχειαν κατὰ τὸ ἐσπέρας τοῦ Μ. Σαββάτου¹¹.

Πρὸ τῆς βαπτίσεως, λοιπόν, οἱ μέλλοντες γὰ βαπτισθῆν ἀπεδύοντο ὅλα τὰ ἐνδύματά των καὶ ἐχρίοντο εἰς ὄλον των τὸ σῶμα διὰ τοῦ ἁγίου Χρίσματος, τὸ ὅποιον, κατὰ τὸν Θεόδωρον, ἦτο σημεῖον καὶ ἀπόδειξις ὅτι οἱ βαπτισθησόμενοι θὰ λάβουν τὸ κάλυμμα τῆς ἀθανασίας διὰ τοῦ βαπτίσματος. Εἰς τὴν σκέψιν τοῦ Θεοδώρου τὸ βάπτισμα ὑπερέχει κατὰ πολὺ τοῦ Χρίσματος. Συνεχίζων δὲ ὁ Ἀντιοχεὺς συγγραφεὺς γράφει: «Καθ' ὃν χρόνον δέχεσαι τὴν χρίσιν ἐκεῖνος ὁ

5. Πι Κατῆχησις, παράγρ. 22 καὶ 24, σελ. 145 καὶ 147.

6. A. Mingana, Commentary of Theodore of Mopsuestia on the Lord's Prayer and on the Sacraments of Baptism and the Eucharist. (Cambridge: Woodbrooke Studies, 1933), τόμ. VI, σελ. 45-46.

7. Κατῆχησις Μυσταγωγικῆ, παράγρ. 7. Ἰδὲ καὶ Jean Daniélou, The Bible and the Liturgy. (London: 1960), σελ. 54.

8. A. Mingana, Μνήμ. ἔργον, σελ. 46.

9. J. Daniélou, Μνήμ. ἔργον, σελ. 55.

10. A. Mingana, Μνήμ. ἔργον, σελ. 47.

11. Παν. Τρεμπέλα, Μνήμ. ἔργον, σελ. 269.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΕΟΥΛ — ΚΟΡΕΑΣ ΕΤΩΝ 1977 - 1978

Με τὴν Χάριν τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν καὶ εὐλογίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ν. Ζηλανδίας καὶ Ἐξάρχου Κορέας κ. Διονυσίου καὶ τὴν ἰθικὴν καὶ ὕλικὴν συμπαράστασιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῆς εἰς Τόκυο Ἑλληνικῆς Πρεσβείας καὶ τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ἑκκλησιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, κατὰ τὴν διετίαν τῶν ἐτῶν 1977 καὶ 1978 εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἱεραποστολὴν Ἀγ. Νικολάου Σεούλ Κορέας ἐπραγματοποιήθησαν τὰ κάτωθι:

Α'. ΛΑΤΡΕΙΑ

1. Ἡ κατὰ τὸ 1977 πρώτη ἔκδοσις Ἐγκολπίου Θ. Λειτουργίας, τὸ ὁποῖον περιελάμβανε μόνον τὰ εἰς ἐπήκοον τῶν πιστῶν μέρη, καὶ ἡ κατὰ τὸ 1978 δευτέρα ἔκδοσις μὲ τὸ πλήρες κείμενον τῆς Θ. Λειτουργίας, φωτογραφίας καὶ ἐρμηνευτικὰ σχόλια, συνετέλεσαν ὥστε διὰ πρώτην φοράν οἱ πιστοὶ νὰ κατανοοῦν τὰ τελούμενα καὶ νὰ συμμετέχουν «ἐν ἀληθείᾳ» εἰς τὴν κοινὴν λατρείαν.

ὁποῖος εὐρέθῃ ἄξιος τῆς τιμῆς τῆς ἱερωσύνης ἀρχεται λέγων: Ἐπίσταται ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἐν συνεχείᾳ αἱ πρὸς τοῦτο τεταγμένοι (διάκονοι;) χρίουν ὄλον τὸ σῶμα σου¹². Μετὰ ταῦτα δὲ ἠκολούθει ἡ τριπλῆ κατάδυσις εἰς τὸ ἐξαγιασθὲν ὕδωρ.

Ἡ ἀνωτέρω περιγραφομένη δευτέρα προβαπτισματικὴ χρίσις ἀντιστοιχεῖ ἀκριθῶς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Χρυσόστομου μαρτυρουμένην τοιαύτην. Ὁ Θεόδωρος ἀναφέρει ρητῶς, ὅτι ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ πάλιν τὸ ἅγιον Χρίσμα, ἐνῶ ὁ Χρυσόστομος δὲν εἶναι πολὺ σαφῆς εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον ἀποκαλεῖ τὴν χρησιμοποιουμένην κατὰ τὴν δευτέραν προβαπτισματικὴν χρίσιν ὕλην «ἐλαίον πνευματικόν».

Ὁ Καθηγητὴς Παν. Τρεμπέλας διερωτᾷται μὲν ἂν διὰ τοῦ ὄρου «πνευματικὸν ἐλαίον» ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐννοῇ τὸ ἐπορχιστὸν ἐλαίον ἢ αὐτὸ τοῦτο τὸ μύρον, ταυτίζει ὅμως τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου μαρτυρουμένην δευτέραν χρίσιν μετὰ τῆς διὰ ἐπορχιστοῦ ἐλαίου προβαπτισματικῆς ἐπαλείψεως, ἣτις ἀναφέρεται τὸσον ὑπὸ τῆς Διαθήκης (Π. 8), ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεόδωρος σαφῶς ὁμιλεῖ περὶ χρήσεως ἁγίου Χρίσματος.

Ἐὰν τοῦτο ἦτο ἀληθές θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγένετο μυσία τοῦ ἁγίου Χρίσματος μετὰ τὴν βάπτισιν. Παραδόξως ὅμως ὁ μὲν Χρυσόστομος οὐδαμῶς ἀναφέρει κάτι παρόμοιον, ὁ δὲ Θεόδωρος ἀναφέρει μὲν ὅτι μετὰ τὸ βάπτισμα σφραγίζεται καὶ πάλιν εἰς τὸ μέτωπον ὁ νεοβαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει ἂν ἐχρησιμοποιεῖτο κατ' αὐτὴν ἅγιον Χρίσμα ἢ ἄλλο εἶδος ἐλαίου.

Ὁ γράφων θεωρεῖ κάπως διακεκινδυνευμένον νὰ θεωρήσωμεν τὴν μεταβαπτισματικὴν ταύτην «σφράγισιν» τοῦ Θεοδώρου ὡς ἀποτελοῦσαν τὴν διὰ τοῦ μύρου χρίσιν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεόδωρος καὶ εἰς τὰς

δύο περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἀναφέρεται εἰς μεταβαπτισματικὴν «σφράγισιν» δὲν μνημονεύει τὴν χρίσιν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεόδωρος καὶ εἰς τὰς τὰς ὁποίας ρητῶς ἀναφέρεται ἡ χρίσις ἁγίου Χρίσματος, νὰ τὰς θεωρήσωμεν χρίσεις γενομένας διὰ ἐπορχιστοῦ ἐλαίου, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ βιβλίον ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΑἴΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗΣ¹³.

Αὐξάνει δὲ τὰς ἐπιφυλάξεις τοῦ γράφοντος ἔναντι μιᾶς τοιαύτης θέσεως, ἐκτὸς τῆς προμνημονευθείσης τιμῆς τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου, καὶ τὸ γεγονός ὅτι καὶ ἄλλαι πηγαὶ μαρτυροῦν ὅτι κατὰ τὸν τρίτον καὶ τέταρτον αἰῶνα ἦτο γνωστός, ἂν ἔχι ἀπολύτως καθιερωμένος, ὁ τύπος τῆς προβαπτισματικῆς χρίσεως διὰ μύρου. Διὸ τείνει ὁ γράφων νὰ πιστεῦῃ, ὅτι καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος καὶ ὁ Θεόδωρος ὁμιλοῦν περὶ προβαπτισματικῆς μυρώσεως.

Περὶ τῆς ἀνωτέρω Ἀντιοχειανῆς ἰδιουτυπίας διαλέγεται εἰς τὸ βιβλίον του Masbūtā ὁ Καθηγητὴς Eric Segelberg¹⁴. Οὗτος, διὰ τῆς παραθέσεως ἱκανῶν στοιχείων ἐκ τῆς πρωτοχριστιανικῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ 4ου αἰῶνος (Ἀφράτης, Ἐφραίμ), ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Συριακὴ Ἐκκλησία ἐγνώριζε τὸν τύπον τῆς προβαπτισματικῆς χρίσεως, ὅστις ἄλλωστε ἀπαντᾷται ἀκόμη εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Συριακὴν Ἐκκλησίαν¹⁵.

(Συνεχίζεται) **ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ**

Πτυχιούχος

Παιδαγωγικῶν καὶ Κλασσικῶν Σπουδῶν

13. Σελίδες 275 καὶ 281.

14. Eric Segelberg, Masbūtā, (Uppsala: 1958), σελ. 159.

15. Eric Segelberg, «The Antiochene Origin of the Gospel of Philip» Bulletin de la Société d'Archeologie Copte, τόμ. XIX, σελ. 208.

12. A. Mingana, Μνημ. ἔργον, σελ. 54.

2. Αί ως ἄνω ἐκδόσεις συνετέλεσαν ὥστε δλόκληρος ἡ Θ. Λειτουργία νὰ τελεῖται εἰς τὴν κορεατικὴν.

3. Ἡ κατὰ τὸ 1978 ἐκδοσις τῶν Ἀκολουθιῶν τῶν Ἱ. Μυστηρίων Ἀγ. Βαπτίσματος - Χρίσματος καὶ Γάμου μετὰ ἀνάλλυσιν τῶν τελουμένων, συνετέλεσεν ὥστε οἱ πιστοὶ νὰ κατανοοῦν καὶ ἐνσυνειδήτως νὰ συμμετέχουν εἰς τὴν τέλεσιν τῶν Ἱ. Μυστηρίων.

4. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐκδοσις ΠΡΟΣΕΥΧΗΤΑΡΙΟΥ ὑπεβλήθησαν ὥστε ἀφ' ἐνός μὲν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι νὰ δύνανται νὰ παρακολουθοῦν τμήματα τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν (Ἑσπερινοῦ, Ὁρθρου), ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ πιστοὶ νὰ χρησιμοποιοῦν εὐχὰς καὶ ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς κατ' οἶκον ἀτομικὰς προσευχὰς των.

5. Ἡ ἐκδοσις καὶ εὐρεία κυκλοφορία μικροῦ ἐντύπου μετὰ ἐρμηγείαν τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς ὑποδοθηθεὶ ἐπίσης τοῖς πιστοῖς εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου τῆς.

6. Κατεβλήθη προσπάθεια, ὅπως, πέρα τῆς τέλεσεως τοῦ Ἑσπερινοῦ καθ' ἕκαστον Σάββατον καὶ τῆς Θ. Λειτουργίας τῶν Κυριακῶν, γίνῃ γνωστὸς ὁ ἐτήσιος ἑορτολογικὸς Κύκλος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ἐν πολλοῖς παραμένει εἰσέτι ἄγνωστος.

Β'. ΚΗΡΥΓΜΑ

Συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1977 καὶ 1978 τὰ κηρύγματα κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῶν Κυριακῶν. Τὸ ἔτος 1977 ἐγένοντο ὁμιλίαι ἐπὶ τῶν Ἀποστολικῶν Ἀναγνωσμάτων, τὸ δὲ 1978 Λόγοι ἐπὶ τῶν Εὐαγγελικῶν Περιποπῶν.

Ἐπίσης συνεχίσθη ἡ ἐκδοσις τοῦ ἑβδομαδιαίου γραπτοῦ Κηρύγματος, τὸ ὁποῖον προσφέρεται εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους καὶ ἀποστέλλεται εἰς τοὺς μακρὰν τῆς Σεούλ εὐρισκομένους Ὁρθοδόξους Κορεάτας, στρατιώτας, φοιτητὰς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν κ.λπ.

Ἡ προσπάθεια εἰδικῶν ὁμιλιῶν πνευματικῆς οἰκοδομῆς πρὸς ἐνγλίκους συνήντησε σοβαρὰς δυσχερείας λόγῳ ἐλλείψεως χώρου καὶ χρόνου ἐκ μέρους τοῦ ἱερέως, ἐν πολλοῖς καὶ λόγῳ ἀπουσίας διερμηνέως, δεδομένου ὅτι κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ ἐδόθη προτεραιότης εἰς τὴν κατὰ τμήματα Κατήχησιν τῶν Νέων.

Γ'. Ι. ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν μεγάλων ἑορτῶν ὡς καὶ εἰς ἄλλας ἡμέρας σημαντικῶς ἀριθμὸς πιστῶν προσήλθον εἰς τὴν Ἱ. Ἐξομολόγησιν. Τὸ νεοεκδοθὲν δὲ διβλίον, περὶ Μετανοίας - Ἱ. Ἐξομολογήσεως, τὸ ὁποῖον ἔχει προσφερθῆ εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς, μετὰ τὴν Χάριν τοῦ Κυρίου, τοὺς βοηθεῖ εἰς τὴν συχνότεραν καὶ πλέον συνειδητὴν προσέλευσιν εἰς τὸ λυτρωτικὸν Μυστήριον.

Δ'. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Καταβάλλεται πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια ὥστε νὰ ὑπάρχῃ στενότερα ἐπικοινωνία τοῦ ἱερέως μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων οἰκογενειῶν. Οὕτω, κατὰ τὰς πραγματοποιηθείσας κατ' οἶκον ἐπισκέψεις ἀνεπέμπετο κοινὴ προσευχή, ἐτελεῖτο Ἀγιασμός ἢ Εὐχέλαιον, εἰς περιπτώσιν ἀσθενῶν, ἐπελύθησαν ἀπορίαι ἐπὶ θεμάτων πίστεως, ἐγένοντο παροτρύνσεις δι' ἐντατικωτέραν πνευματικὴν ζωὴν καὶ ἐτακτοποιήθησαν διάφορα θέματα. Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτὰς παρεσχέθη πολὺτιμος εὐκαιρία νὰ παρακινήθωσιν μὴ Χριστιανὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ ἐνδιαφερθοῦν νὰ γνωρίσουν τὸν Ἀληθινὸν Θεόν.

Ἐπίσης ἐγέναν ἐπισκέψεις εἰς Ὁρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι ἐνοσηλεύοντο εἰς Νοσοκομεῖα.

Ε'. ΝΕΟΤΗΣ

1. ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

α) Κ α τ ὴ ρ α. Ἐλειτούργησαν ἄνευ διακοπῶν τέσσαρα τμήματα διὰ μαθητὰς Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως (ἀνὰ δύο τάξεις) καὶ παιδιὰ προσχολικῆς ἡλικίας.

Ἐλλείπει ὀρθοδόξων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων εἰς τὴν κορεατικὴν, τὰ μαθήματα ἐκάστης ἑβδομάδος μετεφράζοντο εἰς ἀπλήν κορεατικὴν καὶ δακτυλογραφημένα ἐδίδοτο εἰς τοὺς Κατηχητὰς. Εἰς τὸ ἑβδομαδιαῖον Φροντιστήριον ἐγένετο πληρεστέρα ἀνάπτυξις τῆς διδασκείας ὕλης καὶ ἐν γένει προετοιμασία τῶν Κατηχητῶν.

β) Κ α τ η χ η τ ι κ ἰ ἑ ὁ δ ο μ ἄ δ ε ς. Κατὰ τὰς περιόδους τῶν χειμερινῶν καὶ θερινῶν διακοπῶν τῶν Σχολείων ὀργανώθησαν εἰδικὰ προγράμματα, διαρκείας μιᾶς ἑβδομάδος ἢ τριῶν ἡμερῶν, διὰ τὴν προσέλευσιν ἀθαπτίστων παιδιῶν ἡλικίας μέχρι 12 ἐτῶν. Τὰ γενικὰ θέματα τῶν προγραμμάτων αὐτῶν ἦσαν: «Ο ΘΕΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ», «Η ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ», «Η ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ», καὶ «Ο ΘΕΟΣ ΒΡΑΒΕΥΕΙ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΟΥΣ». Τὰ ἀνωτέρω προγράμματα παρηκολούθησαν ἀπὸ 120 - 200 παιδιὰ.

γ) Μ έ σ ο ν Κ α τ η χ η τ ι κ ὸ ν (Μαθητῶν Γυμνασίου).

δ) Ἀ ν ὄ τ ε ρ ο ν Κ α τ η χ η τ ι κ ὸ ν (Μαθητῶν Λυκείου).

Κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐλειτούργησαν Μέσον καὶ Ἀνωτερον Κατηχητικά. Τὰ δύο αὐτὰ τμήματα, ἐκτός τοῦ προβλήματος χώρου, παρουσιάζουν καὶ εἰδικὰς δυσχερείας διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν μαθημάτων, καθότι ἀφ' ἐνός μὲν τὰ σχολεῖα συχνὰ ἀπασχολοῦν

τοὺς μαθητὰς ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς μὲ φροντιστηριακὰ μαθήματα, πρακτικὰς ἐφαρμογὰς καὶ ἄλλα προγράμματα. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τεραστία ἀπόστασις τῆς κατοικίας των ἀπὸ τὸν Ναὸν, ἀναγκάζει σημαντικὸν ἀριθμὸν παιδιῶν νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὰς οἰκίας των μετὰ τῶν γονέων των εὐθὺς μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν (ἢ ὁποῖα τελειώνει 11.30).

ε) Πέραν τῶν μαθημάτων ὀργανώθησαν δι' ὅλα τὰ τμήματα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἑορταστικὰ προγράμματα, ἀθλοπαιδιὰι, ἡμερήσια ἐκδρομαί, ἀπογευματινοὶ περίπατοι. Κατὰ καιροὺς προσεφέρθησαν ἀναμνηστικὰ δῶρα, βραβεῖα κ.λπ.

2. ΕΙΔΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

α) Διὰ τὴν προσέλκυσιν μὴ Χριστιανῶν Μαθητῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων ὀργανώθησαν κατὰ καιροὺς εἰδικὰ προγράμματα, εἰς τὰ ὅποια ἀνεπτύχθησαν τὰ θέματα: «**Η ΑΓ. ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ**», «**Η ΑΙΩΝΙΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**», «**Η ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ**», «**Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ**». Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι εἰς τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ προγράμματα αὐτὰ προσήλθον 200 Μαθηταὶ Λυκείου. Ἡ ἔλλειψις ὅμως χώρου εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, μετὰ ἀπὸ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ προγράμματος τὸ ὅποιον ἔγινε ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, νὰ ἀποχωρήσουν οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν, διότι δὲν ἐχώρουν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Νηπιαγωγείου.

β) Οἱ Ὁρθόδοξοι Μαθηταὶ Λυκείου ἤρχισαν ἐπικοινωνίαν μὲ Μαθητὰς Κρατικοῦ Ἰδρύματος Ἀναπήρων. Ἀντήλλαξαν ἐπισκέψεις καὶ προσεκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰδικὰ Κατηχητικὰ προγράμματα.

3. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΝΕΩΝ

Τὰ μέλη τοῦ Ὁρθοδόξου Νεανικοῦ Συλλόγου εἰργάσθησαν ὡς Κατηχηταὶ εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῶν Κατηχητικῶν καὶ ὡς στελέχη εἰς τὰς Κατασκηνώσεις, συμμετέχουν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Χορωδίαν, ὀργάνωσαν ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις, ἐπραγματοποίησαν ἐπισκέψεις εἰς Ἰδρύματα καὶ γενικῶς προσέφεραν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς ὅλας τὰς δραστηριότητας τῆς Ἐκκλησίας.

Σοβαρωτάτη δυσχέρεια διὰ τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἐπιτυχίαν ὄλων τῶν ἀνωτέρω Κατηχητικῶν προγραμμάτων ὑπῆρξεν ἡ ἔλλειψις ἀπαραιτήτων χώρων. Τοῦτο εἶχεν ὡς συνέπειαν ἀφ' ἑνὸς νὰ ματαιώνωνται συγκεντρώσεις καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ μειώνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν προσερχομένων.

4. ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὰς σχολικὰς διακοπὰς τοῦ Αὐγούστου ἐλειτούργησαν καὶ κατὰ τὰ δύο ἔτη Κατασκηνώσεις Μαθητῶν καὶ Νέων. Τὸ 1977 τὰ καθημερινὰ ἀγιογραφικὰ

θέματα ἀνεφέροντο εἰς τὴν Πίστιν. Τὸ δὲ 1978 γενικὸν θέμα ἦτο: «**Τὰ θεμέλια τῆς πνευματικῆς ζωῆς**».

5. ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Εἰς 10 ἀπόρους Ὁρθοδόξους Μαθητὰς καὶ Μαθητρίδας καὶ εἰς 5 Φοιτητὰς, οἱ ὅποιοι ἀντιμετώπιζον δὲξ τὸ πρόβλημα συνεχίσεως τῶν σπουδῶν των, ἔλλείπει δυνατότητος καταβολῆς τῶν διδάκτρων, ἐχορηγήθησαν σπουδαστικὰ βοηθήματα.

6. Ἐγιναν μαθήματα ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας τοῦτο.

7. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΩΝ

Διατηρεῖται τακτικὴ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς Ὁρθόδοξους νέους, οἱ ὅποιοι ὑπηρετοῦν εἰς τὸν Κορεατικὸν Στρατόν, δι' ἀλληλογραφίας, ἀποστολῆς καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα τοῦ ἑβδομαδιαίου Φυλλαδίου καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐκδιδομένων ἐντύπων καὶ διδλίων, δεμάτων μὲ δῶρα, ἑορταστικῶν καρτῶν κ.λπ.

Γενικῶς καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια ὥστε κατὰ τὸ διάστημα τῆς στρατιωτικῆς θητείας οἱ Ὁρθόδοξοι Κορεᾶται νὰ αἰσθάνωνται τὴν στοργὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον δι' αὐτοὺς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

ΣΤ'. ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ «ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

Συνεχίσθησαν τὰ Κατηχητικὰ Μαθήματα εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον, τὸ ὅποιον λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῆς Ὁρθοδόξου Κορεατικῆς Κοινότητος.

Ζ'. Κ Α Τ Η Χ Η Σ Ι Σ

Διὰ τοὺς κατὰ καιροὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ λάβουν τὸ Ἅγιον Βάπτισμα ἐγένετο σειρά Κατηχητικῶν Μαθημάτων, καθ' ὁμάδας ἢ καὶ εἰς μεμονωμένα ἄτομα. Κατ' ἀρχὴν ὡς βοήθημα ἐχρησιμοποιήθη πολυγραφημένη Κατήχησις, ἡ ὅποια συμπληρωθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1978, ἀπετέλεσεν ἐποικοδομητικὸν βοήθημα καὶ διὰ τοὺς μὴ δυναμένους νὰ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὰ μαθήματα Κατηχίσεως.

Κατὰ τὴν διετίαν αὐτὴν ἐδέχθησαν τὸ Ἅγιον Βάπτισμα καὶ τὸ Ἅγιον Χρίσμα συνολικῶς 36 Κορεᾶται, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἄνευ θρησκευματος. Ἐξ ἄλλου 3 προσερχόμενοι ἐξ ἄλλων Χριστιανικῶν Δογμάτων προσήλθον εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν διὰ τοῦ Ἁγίου Χρίσματος, κατόπιν διευτοῦς Κατηχίσεως καὶ δοκιμασίας.

Αἱ Βαπτίσεις τῶν ἐγγλίκων μεγάλως διευκολύνθησαν μὲ τὴν κατασκευὴν εἰς τὸ ἀριστερὸν κλίτος τοῦ Ναοῦ μαρμαρίνου Βαπτιστηρίου.

Η'. Γ Α Μ Ο Ι

Εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Νικολάου ἐτελέσθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1977 4 γάμοι, κατὰ δὲ τὸ 1978 5 γάμοι νέων ζευγῶν.

Ἐπίσης ἐγένετο ὁ ἐκκλησιαστικὸς γάμος 6 ζευγῶν, τὰ ὁποῖα ἀνήκον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ εἶχον τελέσει πρὸ ἐτῶν πολιτικὸν γάμον.

Θ'. ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΝΑΟΥ

Τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1978 ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Ζηλανδίας καὶ Ἐξάρχου Κορέας Κυρίου Διονυσίου ἐτελέσθησαν τὰ Ἐγκαίνια τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1968 ἀνεγερθέντος ἐν Σεούλ καὶ ἀποπερατωθέντος κατὰ τὸ 1978 βυζαντινοῦ ρυθμοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Νικολάου.

Ι'. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μετὰ τὴν Χάριν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Διονυσίου ἡ Ὁρθόδοξος Ἱεραποστολὴ Σεούλ ἐξέδωκε τὰ ἀκόλουθα:

Κατὰ τὸ ἔτος 1977.

1. «**Η Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**» (σελ. 32).

2. «**ΠΡΟΣΕΥΧΗΤΑΡΙΟΝ**» (σελ. 80).

3. «**ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ - ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 1977**», ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Κορεατικὴν Νεότητα.

4. «**Ἑρμηνεῖα Συμβόλου Πίστεως**».

5. «**Ἑρμηνεῖα Κυριακῆς Προσευχῆς**».

6. «**Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**» ἀπὸ τὴν σειρά τῶν παιδικῶν εἰκονογραφημένων τευχῶν τῆς Ἀπ. Διακονίας «**Η Ἁγία Γραφή γιὰ ὅσες παιδάκια**».

Ἡ ἐκτύπωσις τῶν τριῶν τελευταίων ἐντύπων ἐγένετο εἰς Ἀθήνας εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τῆς Ἀπ. Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸ ἔτος 1978.

1. Β' Ἐκδοσις «**Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**».

(Πλήρες κείμενον μετὰ φωτογραφιῶν καὶ ἑρμηνευτικῶν σχολίων). Σελ. 134.

2. Τὰ «**Ι. ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΑΓ. ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ - ΑΓ. ΧΡΙΣΜΑΤΟΣ**» (Ἀνάλυσις καὶ Ἀκολουθία). Σελ. 74.

3. «**ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ**» (Ἀ-

νάλυσις καὶ Ἀκολουθία Ἱ. Ἐξομολογήσεως». Σελ. 36.

4. «**ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ**» (Ἀνάλυσις καὶ Ἀκολουθία Ἀραβῶνος καὶ Μυστηρίου Γάμου). Σελ. 70.

5. «**ΒΑΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ**». Σελ. 253.

6. «**ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 1978**», ἀφιερωμένον εἰς τὴν Λατρίαν τῆς Ἐκκλησίας μας.

7. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Ἐγκαίνιων τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Νικολάου, μετεφράσθη εἰς τὴν κορεατικὴν καὶ ἐκυκλοφόρησεν εἰς πολυγραφημένον τεύχος ἡ «**ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ**».

8. Συνεχίσθη κατὰ τὰ δύο ἔτη ἡ ἐβδομαδιαία ἔκδοσις τοῦ πολυγραφημένου Φυλλαδίου ὑπὸ τὸν τίτλον **CHOU - BO**, μετὰ ἀνάλυσιν τῶν Κυριακῶν ἀγιογραφικῶν Ἀναγνωσμάτων καὶ ἄλλην ἐπίκαιρον ὕλην.

Ἐξ ἄλλου ἤρχισεν ἡ μετάφρασις τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μυστηρίου τοῦ Ἱ. Εὐχελαίου καὶ ἄλλων Ἱ. Ἀκολουθιῶν ἐκ τοῦ **ΜΙΚΡΟΥ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΥ** καὶ ἐκ τοῦ **ΜΙΚΡΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ**. Συγχρόνως ἐτοιμάζεται πρὸς ἔκδοσιν διδλὸν μετὰ θέμα «**ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**».

ΙΑ'. «Λ Ο Γ Ι Α» ΑΓΑΠΗΣ

Μετὰ τὴν συμπαράστασιν παρακολουθούτων μετὰ στοργὴν τὸ Ἱεραποστολικὸν ἔργον τῆς Ὁρθόδοξου Κορεατικῆς Ἐκκλησίας, κατεδλήθη προσπάθεια νὰ ἀντιμετωπισθοῦν αἱ πλέον ἐπείγουσαι ἀνάγκαι ἀπόρων, ἀσθενῶν, ὀρφανῶν παιδιῶν, ὑπερηλικῶν Ὁρθόδοξων Κορεατῶν.

Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο τὸ 1977 ἰδρύθη «**Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν**». Εἰδικιώτερον:

— Ἀνελήφθη ἡ ἐξ ὀλοκλήρου μέριμνα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν κατοικίας, διατροφῆς καὶ σπουδῶν τριῶν ὀρφανῶν.

— Ἐχορηγήθη εἰς μνηστευμένην ὀρφανὴν ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς Κορεάτισσαν τὸ ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσὸν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ κατοικίαν, οἰκοσκευὴν καὶ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν τέλει τοῦ γάμου τῆς.

— Ἐχορηγήθησαν μηνιαία ἐπιδόματα πρὸς ἐνίσχυσιν πτωχῆς οἰκογενείας.

— Ἐχορηγοῦντο καθ' ἕκαστον μῆνα φάρμακα εἰς ἀσθενεῖς.

— Ἐδόθησαν κατὰ καιροὺς τρόφιμα καὶ ἱματισμὸς εἰς ἀπόρους πολυμελεῖς οἰκογενείας.

—Ἐδίδετο μνηαῖον ἐπίδομα εἰς ὑπερήλικα Ὁρθόδοξον.

—Εἰς πλείστας δὲ περιπτώσεις προσεφέρετο γεῦμα εἰς Ὁρθόδοξα παιδιὰ, τῶν ὁποίων ἡ κατοικία εὐρίσκειται εἰς πολὺ μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν Ναόν.

—Ἀντιμετωπίσθησαν αἱ δαπάναι κηδείας καὶ κατασκευῆς λιθίνου μνημείου τοῦ κοιμηθέντος τὸ 1977 συνταξιούχου ἀπόρου Κορεάτου ἱερέως καὶ τῆς πρεσβυτέρας αὐτοῦ.

ΙΒ'. Ι. ΝΑΟΣ: ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ - ΕΞΟΠΑΙΣΜΟΣ

1. Διευρυνθήκη μικρὸν Παρεκκλήσιον διὰ τὰς καθημερινὰς Ἱ. Ἀκολουθίας.
2. Κατεσκευάσθησαν ἐξ ἐντοπίου γρανίτου ἢ Ἀγ. Τράπεζα καὶ ἡ Ἱ. Πρόθεσις τοῦ Ἱ. Ναοῦ.
3. Κατεσκευάσθη Βαπτιστήριον ἐκ μαρμάρου εἰς τὸ ἀριστερὸν κλίτος τοῦ Ναοῦ.
4. Ἀνηγέρθη τὸ Κωδωνοστάσιον τοῦ Ναοῦ.
5. Ἀνηρτήθησαν τρεῖς κατασκευασθέντες εἰς Ἑλλάδα νέοι κώδωνες.
6. Ἐξωπλίσθη ὁ Ναός διὰ τῶν ξυλογλύπτων Ἱ. Ἀμβωνος, Ἀρχιερατικοῦ Θρόνου, Κουδουκλίου Ἱ. Ἐπιταφίου, δύο μεγάλων καὶ δύο μικρῶν Προσκυνηταρίων, Ἀναλογίου καὶ Παγκαρτίου, τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν ὡς δωρεαὶ ἐξ Ἑλλάδος καὶ μετεφέρθησαν εἰς Σεούλ δωρεάν.
7. Ἐξωπλίσθη ὁ Ναός διὰ 4 θυζαντινῶν εικόνων, δωρεὰς ἐξ Ἑλλάδος.
8. Συνεπληρώθησαν τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὰς Ἱεροτελεστίας Ἱ. Σκεύη, Ἱ. Καλλύματα καὶ Λάδαρα τοῦ Ναοῦ.
9. Ἐτοποθετήθη ἡχοακουστικὴ ἐγκατάστασις.
10. Ἐγίναν τὰ ἀπαραίτητα ἔργα διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Ναοῦ.

ΙΓ'. ΚΤΙΡΙΑΚΑ ἜΡΓΑ ΚΑΙ ἌΛΛΑ

1. Ἐγένετο ἡ ἀναγκαία συντήρησις τοῦ παλαιοῦ κυρίου τῆς Κοινότητος, εἰς τὸ ὅποιον στεγάζεται τὸ Κοινοτικὸν Γραφεῖον καὶ τὸ Ὁρθόδοξον Νηπιαγωγεῖον. Ἐτοποθετήθησαν δὲ αἱ ἀναγκαῖαι θερμάστραι πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ χειμερινοῦ ψύχους.

2. Μὲ εἰδικὴν δωρεάν, τὸ ἔτος 1977 ἠγοράσθη ἀγροτεμάχιον εἰς κατάλληλον δενδροφυτευμένην περιοχὴν τοῦ CHYNG - PYUNG (ἐκτάσεως 3.960 τ.μ.),

τὸ ὅποιον διευρυνθήκη εἰς χώρον κατάλληλον διὰ τὰς θειρινὰς κατασκηνώσεις.

3. Κατηρτίσθησαν τὰ τελικὰ σχέδια τοῦ κυρίου τοῦ ἱεραποστολικοῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας, ἐξεδόθη ἢ κατὰ νόμον οἰκοδομικὴ ἄδεια καὶ ἤρχισε, Χάριτι Θεοῦ, κατόπιν τῶν εἰδικῶν πρὸς τοῦτο δωρεῶν, νὰ ἀνεγείρεται τὸ κύριον τοῦτο ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ Ναοῦ.

Ἐπάρχει ἐλπίς ὅτι θὰ προστεθοῦν εἰς τοὺς ἀρχικοὺς δωρητὰς καὶ ἄλλοι, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ κυρίου αὐτοῦ, τὸ ὅποιον θὰ ἐξυπηρητήσῃ ζωτικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορέας καὶ θὰ διευκολύνη μεγάλως τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς.

ΙΔ'. ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΜΑΧΗΤΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Ἐθνικῶν Ἐπετείων ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπισκέψεων Ἑλλήνων ἐκπροσώπων τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Στρατοῦ, πρὸ τοῦ Μνημείου πεσόντων Ἑλλήνων Μαχητῶν κατὰ τὸν Κορεατικὸν πόλεμον ἐπανειλημμένως ἀνεπέμφθησαν Ἐπιμνημόσυνοι Δεήσεις.

ΙΕ'. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥΣ

Ἐγένοντο ἐπισκέψεις εἰς 5 ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς τὸν λιμένα INCHON. Ἐγένοντο Ἀγιασμοὶ καὶ διάφορα δῶρα. Διὰ τὸ εἰκονοστάσιον ἐκάστου πλοίου προσεφέρθησαν εἰκόνες καὶ κανδήλαι. Εἰς ἕν ἐξ αὐτῶν, ἐπὶ τῆς γερφύρας του, τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ 1978 (μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἀναστασίμου Θ. Λειτουργίας εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Νικολάου) ἐγένετο ἡ Ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως, πρὸς γενικὴν εὐφροσύνην τοῦ πλοιοκτῆτου, κυβερνήτου καὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς αὐτὸ ἄμογενῶν.

ΙΣΤ'. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ

Μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ν. Ζηλανδίας καὶ Ἐξάρχου Κορέας, Ἰνδιῶν καὶ Ἰαπωνίας τὸν Μάρτιον τοῦ 1977 ἐπραγματοποιήθη ἐπίσκεψις εἰς Σιγκαπούρην, Μανίλαν καὶ Τόκυο, ὅπου διαβιοῦν μερικαὶ δεκάδες Ὁρθοδόξων ἄμογενῶν. Ἐτελέσθησαν Θ. Λειτουργίαι, ἢ Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν, ἐγένοντο ἁμιλίας, προσεφέρθησαν Ἱ. Εἰκόνες, Καιναὶ Διαθήκαι, Ἐγκόλπια Θ. Λειτουργίας καὶ Ἀκαθίστου Ὑμνου. Ἐπίσης ἐγένοντο καὶ ἐπισκέψεις εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὰ Γραφεῖα ὀρισμένων ἐκ τῶν ἄμογενῶν, κατὰ τὰς ὁποίας ἐτελέσθησαν διὰ πρώτην φορὰν Ἀγιασμοί.

Ὁμοίαι ἐπίσκεψις ἐγένετο εἰς Τόκυο καὶ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1978, προσκλήσει τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.

**

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 858

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἐχόντας ὑπ' ὄψει:

1. Τὴν διάταξιν τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 590) 1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καθ' ἣν τὸ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν λειτουργεῖ «ἔδασαι τοῦ ὑφισταμένου μέχρι σήμερον Ὄργανισμοῦ αὐτοῦ, ὅστις δύναται νὰ συμπληρωθῆται καὶ νὰ τροποποιηθῆται ἐφ' ἐξῆς διὰ κανονιστικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων «παρ' ἡμῶν», δι' ὧν θὰ ρυθμίζωνται τὰ τῆς διοικήσεως, διαχειρίσεως, ἐλέγχου καὶ ἐν γένει λειτουργίας αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ».

2. Τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 14.5.1937 Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐγκριθέντος «Ὄργανισμοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν».

3. Τὴν ἀνάγκην τροποποιήσεως τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ἀφ' ἐνός, διὰ τὴν παροχὴν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν δυνατότητος τοποθετήσεως, ὡς Ἀντιπροέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος, τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ὀριζομένου, ἐκάστοτε, ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ ὑπηρετούντων Τιτουλαρίων ἢ Βοηθῶν Ἐπισκόπων, ἢ καὶ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιε-

πισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου, διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τῶν Κληρικῶν αἰρετῶν μελῶν τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τεσσάρων (4) εἰς πέντε (5), μετὰ τὴν γενομένην τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν σκοπῶν τοῦ ἐν λόγῳ Σωματείου ὡς Ἱεροῦ Συνδέσμου τῶν Κληρικῶν Ἑλλάδος.

ἀποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 1 τοῦ Ὄργανισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος, ἀντικαθιστώντες ταύτην διὰ τῶν ἐξῆς:

«Ἄρθρον 5

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ 13 μελῶν καὶ συγκροτεῖται: α) ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς Προέδρου, β) ἐκ τοῦ παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὀριζομένου μεταξὺ τῶν Βοηθῶν Ἐπισκόπων αὐτοῦ ἢ τῶν παρ' αὐτῷ ὑπηρετούντων Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων ἢ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς Ἀντιπροέδρου, γ) ἐκ πέντε (5) Κληρικῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ δ) ἐξ ἑξ (6) λαϊκῶν».

Ἡ παρούσα δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22ᾳ Μαρτίου 1979.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ὅσα, Χάριτι Θεοῦ, ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὴν ἐν λόγῳ διετίαν ἀποτελοῦν ἀπαρχὴν μόλις τῆς μακρᾶς πορείας, τὴν ὁποίαν καλεῖται νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Ὀρθόδοξος Κορεατικὴ Ἐκκλησία, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ καλύψῃ ἀφ' ἐνός τὰ σοβαρὰ κενά, τὰ ὁποῖα αἱ ποικίλαι δυσχερεῖαι τῶν πρώτων δεκαετιῶν τῆς ζωῆς τῆς ἔχουν ἀφήσει καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ στερεωθῇ αὐτὴ καὶ αὔξηθῇ.

Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀπαραιτήτων Ὀρθοδόξων διωμάτων καὶ Παραδόσεων, ἢ ἔλλειψις μεταφράσεων τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν κορεατικὴν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀγνοία τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν καὶ τοῦ ἑορτολογικοῦ κύκλου, ἢ παντελῆς ἔλλειψις εἰς τὴν κορεατικὴν Πατερικῶν κειμένων καὶ ἐν γένει ὀρθοδόξων βιβλίων, τὸ γεγονός ὅτι οἱ πλείστοι τῶν Ὀρθοδόξων νέων εἶναι μέλη μὴ Χριστιανικῶν οικογενειῶν καὶ ἕνεκα τούτου ἔχει μόνον πνευματικὴν βοήθειαν ἐκ μέρους τῶν δὲν λαμβάνουν ἀλλὰ καὶ ἀρνητικὰς ἐπιδράσεις δέχονται, ἀποτελοῦν μερικὰς ἀπὸ τὰς βασικὰς ἔλλειψεις, τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ ἐδῶ Ἐκκλησία.

Ἐξ ἄλλου, ὁ ρυθμὸς ζωῆς καὶ ἐργασίας τῶν ἐνηλίκων, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ὑποχρεοῦνται νὰ ἐργά-

ζωνται καθ' ἑλας τὰς ἑορτὰς καὶ πολλὰς Κυριακάς, τὸ πρόγραμμα ἐπακτιδύσεως Μαθητῶν καὶ Σπουδαστῶν, οἱ ὁποῖοι πολλὰκις ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ Σχολεῖα καὶ κατὰ τὰς πρώτας τῶν Κυριακῶν, αἱ γνωσταὶ δυσμενεῖς καιρικαὶ συνθήκαι, ἐπὶ πλείον δὲ καὶ αἱ τεράστια ἀπαστάσεις τῶν οἰκῶν τῶν πλείστων πιστῶν ἐκ τοῦ μοναδικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τῆς Σεοῦλ δυσχεραίνουν μεγάλως πᾶσαν καταβαλλομένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προσπάθειαν.

Ἐὰν εἰς τὰ ἀνωτέρω προστεθῇ καὶ ἡ ἔλλειψις ἔστω καὶ ἐνός Κορεάτου Θεολόγου Κληρικοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ὀμιλῇ πρὸς τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γλῶσσων, εὐκόλως καταγοεῖται τὸ μέγεθος τῶν ἐπικρατουσῶν ἀντιξοστήτων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ μόνον καθίσταται φανερὰ ἡ ἀνάγκη ὅπως ἢ μέχρι τοῦδε ἐκδηλωθεῖσα στοργὴ καὶ ἢ προσφερθεῖσα πνευματικὴ καὶ ὕλική συμπαράστασις καὶ βοήθεια πρὸς τὴν ἀπομεμακρυσμένην νεοσύστατον Ὀρθόδοξον Κορεατικὴν Ἐκκλησίαν συνεχισθῇ μέχρις ὅτου, «τοῦ Κυρίου συνεργούντος», ἢ Ἐκκλησία αὕτη «στερεωθῇ».

Ἐν Σεοῦλ τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1979

† Ἀρχιμ. ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΤΡΑΜΠΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Θεοδόσιος Σπεράντσας (†).

Τὸ παρὸν φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» εὐρίσκειτο εἰς τὸ τυπογραφεῖον, ὅταν ἠγγέλθη ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅστις κατὰ τὰ ἔτη 1956-1967 διετέλεσε Διευθυντὴς τῶν περιοδικῶν «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημέριος».

Ὁ ἐξ ἡμῶν μεταστάς ἀφῆκε λαμπρὸν ἔργον. Πρὸ πάντων ὁ ἀείμνητος Θεοδόσιος Σπεράντσας διεκρίθη ὡς πιστὸν τέκνον τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐκπαιδευτικός, ὡς ἀνώτερον στέλεχος διαφόρων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς πολιτικὸς στοχαστής, ὡς μαχητικὸς δημοσιογράφος, ὡς αγωνιστὴς διευθυντὴς ἐφημερίδων, ὡς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικοινοῦσας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Σύνοδῳ, ὡς Πρόεδρος Ἐταιρειῶν, ὡς ἐμψυχωτὴς κοινωφελῶν ὁργανισμῶν καὶ ἰδρυμάτων, ὡς ὑμνητὴς τοῦ κυκλαδικοῦ τοπίου καὶ πολιτισμοῦ καὶ δὴ τῶν κατακομῶν τῆς Μήλου, ὡς διακρινόμενος διὰ τὸν πηγαῖον λυρισμὸν ποιητῆς καὶ ὡς πεζογράφος, ὡς δοκιμιογράφος, ὡς μετὰφραστὴς πατερικῶν καὶ νεοπατερικῶν κειμένων, ὡς ἐκκλησιαστικὸς ἀρθρογράφος, ὡς ἀνήρ πολυδιασπείτου καὶ πολυπύχου πνευματικῆς καὶ ἔθνικῆς δραστηριότητος, ὡς ἀκτινοβόλος ἐσθία καὶ καλλικέλαδος ἀηδῶν τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως καὶ πνευματικότητος, ὡς πολύκρονος πηγῆ, ἥτις ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας διὰ τῶν ναμάτων τῆς κατῆρθευσε τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς πατρίδος μας.

Τοῦ Θεοδοσίου Σπεράντσα εἶη αἰωνία ἡ μνήμη!

Πρωτοφάνης ἀπόπειρα.

Δικαίως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος Κληρικῶν Ἑλλάδος» κατέκριναν τὴν πρωτοφανῆ ἀπόπειραν Ἑπαιρωτικῶν Σωματείων ζητούντων τὴν τροποποίησιν τῆς Ριζαρείου Διαθήκης, ἵνα κατ' οὐσίαν διαλυθῇ ἡ Ριζαρείου Σχολὴ διὰ χρησιμοποίησεως τῶν πόρων τοῦ Ριζαρείου Κληροδοτήματος, παρὰ τὸ σαφὲς πνεῦμα τῆς Διαθήκης, ὑπὲρ ἀλλοτριῶν σκοπῶν, ὅπως ξένων πρὸς τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Σωματεῖα παραθεωροῦν, ὅτι ἡ Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ, ὡς σημειοῦται ἐν σχετικῷ ἐγγράφῳ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, «καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας αὐτῆς ἐξεπλήρωσε τὸν σκοπὸν τῆς καὶ συνεχίζει νὰ ἐκπληροῖ αὐ-

τὸν μέχρι σήμερον. Ἐδωσε δὲ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀξιότους κληρικούς καὶ εἰς τὴν Θεολογίαν διακεκριμένους ἐπιστήμονας, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι ὑψηλοὶ καὶ καθηγηταὶ ὄχι μόνον τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλων Σχολῶν τῶν δύο Πανεπιστημίων τῆς χώρας».

Ὅθεν ἐπιβάλλεται ἡ ὑπεράσπισις τῶν δικαίων τῆς γεγραμῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἵνα δυναθῇ νὰ συνεχίσῃ αὐτὴ τὸ μέγα ἔργον τῆς, ἐνὸς καὶ ἡμίσεος σχεδὸν αἰῶνος, μορφώσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου μας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διατηρηθῇ ἀλώβητος ἡ ἱερὰ βούλησις τῶν ἀειμνήτων ἰδρυτῶν τῆς καὶ μεγάλων τοῦ Γένους εὐεργετῶν».

Ἀξιεπίαινος δραστηριότης.

Ἡ δραστηριότης τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς Φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ΤΑΦΠΑ), ὡς αὕτη ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ κ. Ἀνδρέου Φυτιράκη καταρτισθείσης Ἐκθέσεως Πεπραγμένων τοῦ Ταμείου τούτου κατὰ τὸ ἔτος 1978, εἶναι κατὰ πάντα ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρεσως καὶ ἐπαίνων.

Τὸ ΤΑΦΠΑ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, κατέστησε διὰ δημοσιευμάτων γνωστὰς τὰς ἐπιδιώξεις καὶ τοὺς σκοποὺς του, διένειμεν ἐπὶ μῆνας χρηματικὰ βοηθήματα εἰς φοιτητὰς ἀντιμετωπίζοντας εἰδικὰς ἀνάγκας, προσέφερον ἐφ' ἅπαξ χρηματικὰς ἐνισχύσεις διὰ τὴν κάλυψιν ὅλων ἐπείγουσῶν ἀναγκῶν καὶ ἀντιμετώπισε πλείστας περιπτώσεις, καθ' ἃς παρίστατο ἄμεσος ἀνάγκη ὑλικῆς ἢ πνευματικῆς περιδάλψεως ἢ ἐνισχύσεως φοιτητῶν.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐπαινεθῇ ἡ δραστὴς τῆς συγκροτηθείσης ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς τοῦ ΤΑΦΠΑ ὁμάδος ἐκ φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν, τῆς Θεολογικῆς Ἰδίᾳ Σχολῆς, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν νοσηλευομένων εἰς τὰ Νοσοκομεῖα φοιτητῶν. Μέλη τῆς ὁμάδος ταύτης ἐπεσοκέφθησαν κατ' ἐπανάληψιν ἐκ μέρους τοῦ ΤΑΦΠΑ πάντας τοὺς νοσηλευομένους εἰς τὰ διάφορα Νοσοκομεῖα φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διὰ νὰ ἐκφράσουν πρὸς αὐτοὺς τὴν συμπάθειάν των καὶ τὴν προθυμίαν των νὰ τοὺς ἐξυπηρετήσουν καθ' οἰονδήποτε τρόπον.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁρθῶς ἀπογευματινῇ ἐφημερίδι τῆς Θεσσαλονίκης ἐσημείωσε περὶ τοῦ ΤΑΦΠΑ τὰ ἑξῆς: «Μία διεθνῆς πρωτοποριακὴ πρωτοβουλία, πὺν πέτυχε ἀπὸ τὰ πρῶτὰ τῆς θήματα! Ἐπιπλέον ἀνάγκης τῶν φοιτητῶν ἀντιμετωπίζονται ἄμεσα καὶ ὄχι γραφειοκρατικά. Ὑπάρχει τὸ πρότυπο, γιὰ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλα Πανεπιστήμια τῆς χώρας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Χειροτονία Διακόνων καὶ Πρεσβυτέρων.

Τῇ 3ῃ Δεκ. 1978 ὁ Σεβ. Μητροπ. ἐχειροτόνησεν εἰς Διάκονον ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Παντελεήμονος Διαβολιταίου, κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὸν Ἱεροσπουδαστὴν τοῦ Μέσου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμάτας Ἡλίαν Μποντιώτην, προοριζόμενον ἵνα, μετὰ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαν αὐτοῦ, καταλάβῃ τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Μαγγανιακοῦ, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ 4ῃ ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ Ἁγίας Βαρβάρας Μικρομάνης, κατὰ τὴν θείαν Λει-

τουργίαν, τὸν ὡς ἄνω εὐλαβέστατον Διάκονον Ἡλίαν Μποντιώτην, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐχειροτόνησεν εἰς Διάκονον ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ἄνω πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ Ἁγίας Βαρβάρας Μικρομάνης, κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὸν Ἱεροσπουδαστὴν τοῦ Μέσου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμάτας Βασίλειον Γεωργακόπουλον, προοριζόμενον ἵνα, μετὰ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαν αὐτοῦ, καταλάβῃ τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Πετραλώνων, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ 6ῃ ἐχειροτόνησεν εἰς Διάκονον ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἐνοριακῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Καλαμάτας, κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὸν Ἱεροσπουδαστὴν τοῦ Μέσου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμάτας Γεώργιον Λαγόν, προ-

Παιδεία ἄνευ ἰδεολογίας

δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ.

Ὅσοῦς ἔχει ὀγκωθῆ τὸ κῆμα τῶν πολλαχόθεν ἀκουόμενων διαμαρτυριῶν διὰ τὸ ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Ο.Α.Μ.Ε.) ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Λόγος καὶ Πράξις» ἐδημοσίευσεν προσφάτως ἄρθρον, ὅπερ μετὰ δριμύτητος ἐπιτίθεται κατὰ τῆς ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θερησκευτικῶν καὶ τοῦ καθ' ὅλον ἰδεολογικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας.

Εἶναι φανερόν, ὅτι τοιαῦτα ἄρθρα, ἅτινα θοοῖσιν λογικῶν σφαλμάτων, δοκησιοφίας καὶ ἡμιμαθείας, ἐνῶ «ἐλευθερίαν ἐπαγγέλλονται», ἀποβλέπουσιν ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει εἰς τὸ νὰ ἀφεθῇ ὁ δρόμος ἐλευθερίας διὰ τὸν ἀποπροσανατολισμὸν τῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ τὸν πνευματικὸν ἐξανδραποδισμόν των δι' ὑποδουλώσεως εἰς ἀντιχριστιανικὰ ὕλιστικὰ ἰδεολογίας.

Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ὅτι, ἐφ' ὅσον παιδεία ἄνευ ἰδεολογίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ, οὐδὲν ἀπολύτως δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν ἐλληνορθόδοξον παιδευτικὴν παράδοσιν, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἰδεολογικὴν ταυτότητα τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ εἶναι συνυφασμένη πρὸς τὰ μύχια βάθη καὶ σκιρτήματα τῆς ψυχῆς τῶν Ἑλλήνων.

«Ἀρρήκτως συνδεδεμένοι

μετὰ τῆς Ἐκκλησίας».

Μετὰ θαυμάσια συγκινήσεως ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἐπληροφόρηθῃ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς κατακόμβης τῶν Μακεδονομάχων, ὑπὸ τὴν ἄγλιαν ἰσάπεζαν τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸ γεγονός τοῦτο ὀδηγεῖ εἰς τὴν διαπίστωσιν, ὅτι οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι πρόμαχοι τῆς λυτρώσεως τῆς Μακεδονίας μας ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ Πανσλαβισμοῦ καὶ τῆς ιρανίας τῶν Τούρκων, ἦσαν ἀρρήκτως συνδεδεμένοι μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς ὁποίας ἀπεδύοντο εἰς τοὺς ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατριδοῦς ἀγῶνάς των».

«Ὅθεν ἐπιβάλλεται, ὅπως ἔνθεν μὲν τὸ ἀνακαλυφθὲν μνημεῖον τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνος ἀναδειχθῇ εἰς τόπον προσκνημάτων καὶ φρονηματισμοῦ τῶν νεωτέρων γενεῶν, ἐτέρωθεν δὲ ἀφρητισθῶν ἐκ τῆς προκαταλήψεως αὐτῶν οἱ πληθυνθέντες ἐσχάτως «ιστορικοὶ» συγγραφεῖς ἢ ἐπιφυλλιδογράφοι, οἵτινες διὰ συρρικνώσεως ἢ διαστρεβλώσεως τῶν ἀντικειμενικῶν γεγονότων ἀποπειρῶνται νὰ κλονίσουν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία διεδραμάτιζε ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς πᾶσαν ἐξόρισμιν τοῦ Γένους, ἢ ὅποια ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ἐθνικῆς του ἀποκαταστάσεως.

Πρὸς προστασίαν

τῶν ἐκκλησιαστικῶν θησαυρῶν.

Μετὰ θαθείας ἱκανοποιήσεως κατέστη γνωστόν, ὅτι Ἐκκλησία καὶ Κράτος συνεργάζονται σιενῶς πρὸς ἐκπόνησιν σχεδίου προστασίας τῶν βυζαντινῶν μνημείων καὶ τῶν ἐν γένει ἐκκλησιαστικῶν θησαυρῶν τῆς χώρας. Ὡσαύτως εἶναι τῷ ὄντι εὐστοχος ἡ σκέψις, νὰ γίνῃ συστηματικὴ καταγραφή τῶν κειμηλίων αὐτῶν εἰς εἰδικὴν ἐγχορῶμον ἐκδοσιν παγκοσμίου κυκλοφορίας, διὰ χρηματοδοτήσεως τῆς «Ὀνέσκο».

Συμφώνως πρὸς τὴν ὁρθὴν παρατήρησιν ἐσπερι- νῆς ἐφημερίδος, «τὸ γεγονός ὅτι ἤρχισαν οἱ ἀρμόδιοι ἀφρητιζόμενοι, ἐνώπιον τοῦ κινδύνου ἀφανισμοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας κειμηλίων, ἀλλὰ καὶ τῶν εὐθύνων των διὰ τὴν ἀσύνδοτον δραστηριότητα τῶν ἀρχαιοκαπήλων, ἐπιμαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἀναλαμβανόμενη προσπάθεια ἔχει, αὐτὴν τὴν φορὰν, ἐλπίδας νὰ καρποφορήσῃ, ἐφ' ὅσον ἐπιδειχθῇ, ἐκατέρωθεν, ἡ δέουσα κατανόησις. Διότι ἔχει πρωταρχικὴν σημασίαν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ πραγματοποιηθῇ, τὸ ταχύτερον, ἡ προβλεπόμενη καταγραφή καὶ φωτογράφησις, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ συγκέντρωσις τῶν ἐκθέτων κειμηλίων (εἰκόνων, ἀναγλύφων κ.λπ.) εἰς εἰδικὰ μουσεῖα, καλῶς φυλασσόμενα εἰς τὰς καλῶς ὀργανωμένας Μονὰς ἢ εἰς τὰς ἑδρας ἐκάστης Ἱ. Μητροπολί- τως».

ριζόμενον ἵνα, μετὰ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαν αὐτοῦ καταλάβῃ τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀλωνίων, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ 10ῃ ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Ἁγίων Θεοδώρων Θουρίας, κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν, τὸν ὡς ἄνω εὐλαβέστατον Διάκονον Γεώργιον Λαγόν, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ 12ῃ ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναφ Ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ Ἀλεξανδρακείου ἐν Καλαμάτῃ Γηροκομείου, κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν, τὸν εὐλαβέστατον Διάκονον Βασίλειον Γεωργακόπουλον, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ 24ῃ ἐχειροτόνησεν εἰς Διάκονον ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πηγαλίστρας, κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν, τὸν Ἱεροσπουδαστὴν τοῦ Μέσου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμάτας Κωνσταντῖνον Λυμπερόπουλον, προοριζόμενον ἵνα, μετὰ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαν αὐτοῦ, καταλάβῃ τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναφ Ἁγίου Γεωργίου Φίλια, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ 31ῃ ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Ἁγίας Εἰρήνης Αἰπείας, κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν, τὸν ὡς ἄνω εὐλαβέστατον Διάκονον Κωνσταντῖνον Λυμπερόπουλον, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐχειροτόνησεν εἰς Διάκονον ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ἄνω Ἱ. Ναφ Ἁγίας Εἰρήνης Αἰπείας, κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν, τὸν Ἱεροσπουδαστὴν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λυκείου Κορίνθου Παναγιώτην Τζάνην, προοριζόμενον ἵνα, μετὰ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαν αὐτοῦ, καταλάβῃ τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναφ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Καρδελίου, καὶ ὠμίλησε καταλλήλως κατὰ τὴν χειροτονίαν.

Χειροθεσία Ἀναγνωστών

Τῇ 5ῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐχειροθέτησεν εἰς Ἀναγνώστας ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἐνοριακῷ Ἱ. Ναφ Ἁγίου Νικολάου Καλαμάτας, κατὰ τὸν Ἑσπερινόν, τοὺς Ἱεροσπουδαστὰς τοῦ Μέσου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμάτας Γεώργιον Λαγόν καὶ Βασίλειον Γαϊτάνην, ὑποψηφίους Ἐφημερίου, καὶ ὠμίλησεν ἐπικαίρως.

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἀνακοινούται, ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προέβη εἰς τὴν ἐκ τοῦ Ἱερατικοῦ βαθμοῦ καθαίρειν τῶν ἐκ τῶν τέως Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως α) Πρωτοπρεσβυτέρου Παναγιώτου Σταυρίδου καὶ β) Σακελαρίου Ἀλεξάνδρου Ἀναγνωστοπούλου.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

Ἐπίτροπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΘΕΟΦΙΛΟΣ

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἑσωτερικῶς : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

B) Ἐξωτερικῶς : Δολλάρια 15 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. Γ. Μπόνη, Ὁμοτ. Καθ. Παν/μίου, Ἀθηνῶν, Ἀκαδημαϊκῶς, Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου.

Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας Τίτου, Ἡ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἀντιμετώπισις τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων.

Ἡλία Γ. Ματσαγγούρα, Βάπτισμα καὶ Χρῆσμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας κατὰ τὸν 4ον μ. Χ. αἰῶνα.

Ἀρχιμ. Σωτηρίου Τράμπα, Ἐκθεσις Πεπραγμένων Ὁρθόδοξου Ἱεραποστολῆς Ἀγ. Νικολάου Σεούλ—Κορέας ἐτῶν 1977—1978.

Κανονιστικὴ Διάταξις.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 710.73

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασία 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.